

STORTINGET

Innst. 221 S

(2024–2025)

Innstilling til Stortinget
fra energi- og miljøkomiteen

Dokument 8:61 S (2024–2025), Dokument 8:62 S (2024–2025),
Dokument 8:67 S (2024–2025) og Dokument 8:70 S (2024–2025)

Innstilling fra energi- og miljøkomiteen om fire representantforslag om stans av elektrifisering av Hammerfest LNG (Melkøya) og alternative energiløsninger

Til Stortinget

1. Bakgrunn

Det er fremmet fire ulike representantforslag som alle omhandler Hammerfest LNG og Equinors anlegg på Melkøya. Det gjelder Representantforslag 61 S (2024–2025) fra stortingsrepresentantene Lars Haltbrekken og Kirsti Bergstø om elektrifisering av Melkøya med gasskraft med CCS, Representantforslag 62 S (2024–2025) fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Bengt Rune Strifeldt, Frank Edvard Sve, Per-Willy Amundsen, Erlend Wiborg, Hans Andreas Limi, Dagfinn Henrik Olsen, Himanshu Gulati, Silje Hjemdal og Marius Arion Nilsen om å stanse elektrifiseringen av Hammerfest LNG på Melkøya, Representantforslag 67 S (2024–2025) fra stortingsrepresentantene Marie Sneve Martinussen, Hanne Benedikte Wiig og Sofie Marhaug om å stanse elektrifiseringen av Melkøya og Representantforslag 70 S (2024–2025) fra stortingsrepresentantene Une Bastholm, Sigrid Zurbuchen Heiberg og Rasmus Hansson om å stenge Hammerfest LNG innen 2030. I denne innstillingen behandles alle representantforslagene samlet.

Komiteen har i brev til Energidepartementet ved statsråd Terje Aasland bedt om vurdering av forslagene. Statsrådets uttalelse av 18. februar 2025 følger av de fire vedlagte svarbrevene.

Komiteen har invitert til og mottatt en rekke skriftlige høringsinnspill til alle sakene. Noen av høringsinnspillene er rettet til de enkelte representantforslagene, noen dekker forslagene samlet. Sakens dokumenter, inkludert høringsinnspillene, er tilgjengelige på sakenes sider på stortinget.no.

Dokument 8:61 S (2024–2025)

I dokumentet fremmes følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen pålegge Equinor å stille med erstatningskraft gjennom gasskraft med CCS, eventuelt i kombinasjon med flytende havvind, slik at utslippene fra Melkøya kuttes raskt og før 2030.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslaget.

Dokument 8:62 S (2024–2025)

I dokumentet fremmes følgende forslag:

1. Stortinget ber regjeringen snarest stanse elektrifiseringen av Hammerfest LNG på Melkøya.
2. Stortinget ber regjeringen starte prosessen med å planlegge for utvidelse av gasskraftverket på Melkøya, for å fremskaffe nok kraft til Snøhvit Futureprosjektet.
3. Stortinget ber regjeringen legge til rette for at Statnett kan frigi kraften som er tildelt elektrifiseringsprosjektet på Melkøya, og legge til rette for at næringsaktører kan søke om nettilgang og tildeling av denne kraften.

4. Stortinget ber regjeringen redusere kravene for utslippskutt fra petroleumsvirksomhet på norsk sokkel.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Dokument 8:67 S (2024–2025)

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen instruere Statnett om å frata Equinor reservert nytt forbruk til Snøhvit Future og elektrifiseringen av Hammerfest LNG på Melkøya.
2. Stortinget ber regjeringen bruke eierskapet i Equinor til å sørge for at selskapet kutter sine utslipp på andre måter enn ved elektrifisering av Hammerfest LNG på Melkøya og utreder karbonfangst og -lagring videre.
3. Stortinget ber regjeringen instruere Norges vassdrags- og energidirektorat om å stanse behandlingen av vindkraftsøknader i Finnmark tilknyttet det såkalte 'industri- og kraftløftet'.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

Dokument 8:70 S (2024–2025)

I dokumentet fremmes følgende forslag:

- «1. Stortinget ber regjeringen legge fram en plan for stenging av Hammerfest LNG innen 2030.
2. Stortinget ber regjeringen legge til grunn at eventuell karbonfangst og -lagring (CCS) på Hammerfest LNG ikke skal finansieres med statlige midler.»

Det vises til dokumentet for nærmere redegjørelse for forslagene.

2. Komiteens merknader

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Mani Hussaini, lederen Ingvild Kjerkol, Stein Erik Lauvås, Linda Monsen Merkesdal og Sigurd Kvammen Rafaelsen, fra Høyre, Jan Tore Sanner, Michael Tetzschner, Bård Ludvig Thorheim og Ove Trellevik, fra Senterpartiet, Marit Arnstad, Lisa Marie Ness Klungland og Gro-Anita Mykjåland, fra Fremskrittspartiet, Terje Halleland og Marius Arion Nilsen, fra Sosialistisk Venstreparti, Lars Haltbrekken, fra Rødt, Sofie Marhaug, fra Venstre, Ola Elvestuen, fra Miljøpartiet De Grønne,

Une Bastholm, og fra Kristelig Folkeparti, Kjell Ingolf Ropstad, viser til at Melkøya er en øy utenfor Hammerfest, hvor store deler av øya er dekket av et LNG-anlegg som tar imot naturgass fra petroleumsfeltet Snøhvit. Anlegget har vært i drift siden 2007. Anlegget på Melkøya leverer årlig rundt 6,5 milliarder kubikkmeter gass, som tilsvarer om lag 5 pst. av norsk gassseksport.

Komiteen viser til at Equinor Energy AS har den største eierandelen blant rettighetshaverne til feltet, og er operatør. Andre rettighetshavere er Petoro AS, TotalEnergies EP Norge AS, Vår Energi ASA og Harbour Energy Norge AS.

Komiteen viser til at Snøhvitfeltet er Norges nest største gassfelt. Hammerfest LNG (Melkøya) er Nord-Norges største industrianlegg og sysselsetter nær 700 personer, inkludert leverandører og lærlinger.

Komiteen viser for øvrig til Dokument 8:90 S (2022–2023), jf. Innst. 276 S (2022–2023) og vedtak nr. 596 (2022–2023), samt Dokument 8:21 S (2023–2024), jf. Innst. 155 S (2023–2024).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at Snøhvit Future-prosjektet består av både landkompresjon og elektrifisering, og skal sikre framtiden til Hammerfest LNG.

Landkompresjon er nødvendig dersom man ønsker økt utvinning av gass fra Snøhvitfeltet. Etter hvert som trykket faller i reservoarene, trenger man kompresjon for å føre gass fram til anlegget.

Elektrifisering vil redusere klimagassutslippene til anlegget. Det krever omlegging av energiforsyningen fra gassturbindrevne generatorer til full drift med kraft fra utslippsfrie kilder.

Flertallet viser til at de forventede investeringene i Snøhvit Future-prosjektet nå er antatt å bli 16,3 mrd. i 2024-kroner, og at prosjektet er under utbygging. Flertallet viser videre til at operatøren Equinor opplyser om at om lag 30 pst. av prosjektet allerede er gjennomført. Alle store kontrakter er tildelt, og byggearbeidene har startet på alle steder som omfattes av prosjektet. Flertallet viser også til at rettighetshaverne allerede har brukt 5 mrd. kroner på utbyggingen og forpliktet seg til kostnader på mer enn 13 mrd. kroner.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre avviser alle forslag om å omgjøre eller trekke regjeringens lovlige vedtak om Melkøya og Hammerfest LNG av 8. august 2023.

Disse medlemmer mener stabile og forutsigbare rammevilkår er en bærebjelke i norsk petroleumspolitik og er helt avgjørende for å videreutvikle petroleumssektoren. Disse medlemmer mener det ville

vært helt uakseptabelt dersom staten plutselig skulle trekke tilbake godkjenninger av milliardprosjekter uten dekning i regelverket. Dette ville hatt store næringspolitiske implikasjoner, og investeringsklimaet i Norge vil bli svært negativt påvirket. Tilliten til beslutningsprosesser og politisk stabilitet har vært nøkkelfaktorer for investeringsvilje på norsk sokkel. Disse medlemmer opplever at forslagene om å trekke en lovlig gitt konsesjon i seg selv har vært med på å skape uro og usikkerhet den siste tiden.

Disse medlemmer merker seg at spørsmål knyttet til elektrifiseringen av Melkøya med strøm fra land ofte handler om hvordan dette påvirker kraftsituasjonen i Finnmark og Nord-Norge, dersom det ikke kommer ny strømproduksjon. Mange er bekymret for at strømprisene kan bli høye for både husholdninger og næringsliv. Regjeringen har presentert et «Kraft- og industriløft for Finnmark», som tar sikte på å møte disse utfordringene. Disse medlemmer mener det er viktig å styrke og bredde ut dette kraftløftet, slik at befolkningen kan føle seg trygg på at kraft- og nettsituasjonen i Finnmark og Nord-Norge blir robust nok til å støtte både dagens behov og fremtidig vekst.

Disse medlemmer mener derfor regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2026 i Prop. 1 S (2025–2026) må gi en statusrapport om kraftløftet som presenterer hvor langt man er kommet på ulike fronter, og hva som gjenstår før løftet kan bli realisert. Denne statusrapporten bør oppdateres og presenteres igjen årlig deretter.

Disse medlemmer ber også om at regjeringen snarest må legge frem en konkret tidslinje som sannsynliggjør realiseringen av «Kraft- og industriløft for Finnmark». Tidslinjen bør være detaljert nok til å inneholde tentative datoer for alle de viktigste prosessstegene og beslutningene, herunder konsultering med samiske interesser og tidspunkt for når myndighetsbeslutninger om f.eks. konsesjonsprogram eller konsesjonsvedtak senest bør skje.

Disse medlemmer viser til at «Kraft- og industriløft for Finnmark» er viktig å levere på for å opprettholde en god kraftsituasjon i hele Nord-Norge. Disse medlemmer viser til at flere regioner utenfor Finnmark har lignende utfordringer med at det kommer for lite ny kraft i produksjon, og at nettutbyggingen ikke er tilstrekkelig. Disse medlemmer viser i den forbindelse til LO og NHOs initiativ for et trepartssamarbeid om kraftløftet som regjeringen sluttet seg til. Arbeidet synliggjør behovene som er betydelige i de fleste regioner i landet og foreslår noen mulige tiltak. Disse medlemmer vil presisere at videre henvisning i denne saken til kraftløftet dreier seg om regjeringens «Kraft- og industriløft for Finnmark», og ikke LO og NHOs arbeid. Disse medlemmer viser videre til at det i godkjenningene av Snøhvit Future ble lagt til grunn at dersom

hensynet til kraftsituasjonen tilsier det, vil departementet før 1. januar 2030 gå i dialog med rettighetshaverne for å finne avtalebaserte løsninger for å sikre periodevis drift ved det eksisterende energianlegget ved Hammerfest LNG fram til utløpet av konsesjonen på anlegget i 2033. Disse medlemmer påpeker at det er satt vilkår om at rettighetshaverne skal medvirke til en slik avtalebasert løsning. En avtalebasert løsning kan for eksempel være at rettighetshaverne driver anlegget i særlige perioder eller at staten overtar anlegget. Disse medlemmer viser til at Energidepartementet allerede har initiert dialog med rettighetshaverne om oppfølgingen av dette vilkåret og sagt at en vurdering av behov for en slik løsning vil skje senest i 2028.

Disse medlemmer ber regjeringen sikre rask fremdrift i arbeidet med å utvikle alternative løsninger for å ivareta kraftberedskap og ny kraft tilsvarende behovet til Melkøya, dersom «Kraft- og industriløft for Finnmark» ikke blir realisert. Regjeringen bes sørge for at dette arbeidet holder stø kurs mot fristen i 2028 for ferdigstilling og presentasjon, og dersom nødvendig inkluderer avtalebaserte løsninger med rettighetshaverne for periodevis drift av det eksisterende energianlegget ved Hammerfest LNG fram til konsesjonens utløp i 2033, i tråd med vilkårene i godkjenningene. Dette skal legge grunnlag for en vurdering i dialog med rettighetshaverne senest i 2028, slik at nødvendige tiltak kan iverksettes før 1. januar 2030.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2026 i Prop. 1 S (2025–2026) legge frem en konkret tidslinje med de viktigste prosessstegene, herunder konsultering med samiske interesser og tidspunkt for myndighetsbeslutninger, som sannsynliggjør realiseringen av et 'Kraft- og industriløft for Finnmark'.»

«Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2026 i Prop. 1 S (2025–2026) gi en statusrapport om 'Kraft- og industriløft for Finnmark', samt presentere en oppdatert statusrapport årlig deretter frem til det er realisert.»

Komiteens medlemmer fra Høyre fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen starte utredningen av en plan B for å sikre ny kraft i NO4 tilsvarende behovet til Melkøya, dersom det fremkommer i regjeringens årlige statusrapport for 'Kraft og industriløft for Finnmark' at ny fornybar kraft ikke er tilkoblet nettet innen 2030, og sørge for at denne planen ferdigstilles og presenteres senest i 2028.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre viser til at komplekset av representantforslagene – Dokument 8:61 S (2024–2025), Dokument 8:62 S (2024–2025), Dokument 8:67 S (2024–2025) og Dokument 8:70 S (2024–2025) – som gjelder elektrifisering m.m. av Melkøya, reiser en rekke forfatningsmessige og forvaltningsmessige spørsmål som ikke har vært drøftet nærmere, og som senere kan innby til klarhet om forslagene, i den utstrekning de blir vedtatt, lar seg gjennomføre uten videre.

Disse medlemmer vil vise til at forslagene hver for seg og samlet er fremsatt med potensielt vidtrekkende konsekvenser uten forutgående saksutredning, og i den grad vedtakenes intensjon er å instruere regjeringen til å treffe forvaltningsvedtak, også vil være i strid med prinsippet om helhetlig sluttført saksbehandling og ulovfestede normer for forsvarlig saksforberedelse.

Disse medlemmer vil understreke at vår styringsordning bygger på prinsippet om funksjonsfordeling mellom den utøvende, den lovgivende og kontrollerende, og den dømmende makt, og at dette blant annet kommer til uttrykk i Grunnloven § 3.

Disse medlemmer viser til at anmodningsvedtak i utgangspunktet kan omhandle hva som helst, dog med den vesentlige og absolutte begrensning at Stortingets instruks må holdes innenfor rammen av regjeringens konstitusjonelle og lovbestemte oppgaver og kompetanse. Disse medlemmer konstaterer at anmodningsvedtak som en følge av de nevnte begrensningene ikke kan være i strid med lovvedtak, og forslag som strider mot grunnlov eller lov, kan avvises eller ikke tas til behandling. Disse medlemmer vil varsle at de vil gå imot forslag som etter allment juridisk skjønn bryter med de her nevnte prinsipper.

Disse medlemmer understreker at selv om anmodningsvedtakene vil være rettet mot regjeringen, skal instruksene av regjeringen ikke være i strid med lov eller grunnlov. Det er sikker forfatningsrett at et anmodningsvedtak ikke er rettslig bindende for regjeringen, men at det kan få parlamentariske konsekvenser å ikke følge opp.

Disse medlemmer viser til innspill fra blant annet Arctic Energy Partners, Bodø Næringsforum, Forbundet Styrke, Konkraft, Norsk Industri, Næringsforeningen i Stavanger-regionen og Offshore Norge, der det fremkommer at ca. 30 pst. av prosjektet med elektrifisering er gjennomført. Disse medlemmer merker seg at ingen av forslagsstillerne har etterspurt hjemmelsgrunnlaget for eventuelt å omgjøre gyldige konsesjoner som allerede er gitt innenfor lov og forskrift, eller hvor mange konsesjoner som vil berøre private parter, og de økonomiske konsekvenser for disse dersom konsesjonene blir omgjort.

Disse medlemmer fremhever at konsesjoner alltid er enkeltvedtak som etter forvaltningsloven utlø-

ser konkrete partsrettigheter som, gitt at eventuelle konsesjonsvilkår er oppfylt, nyter rettsvern mot vilkårlige og uforutsigbare endringer. Disse medlemmer understreker at Stortinget ikke kan instruere regjeringen til å utøve forvaltningsmyndighet i strid med lovgivningen; det følger av sikker forvaltningsrett og regelhierarkiet: et representantforslag er ikke rettslig bindende for regjeringen, mens forvaltningens myndighetsutøvelse er løvbundet.

Disse medlemmer mener det vil være oppsiktsvekkende hvis et stortingsflertall går foran i skadeverket mot sentrale styringsprinsipper med økonomiske skadevirkninger for private parter som har innrettet seg i tillit til gyldige forvaltningsvedtak. Disse medlemmer vil hevde at regjeringen vil være forpliktet til å respektere primær- og sekundærlovgivningen og forpliktet til å se bort fra stortingsinstrukser med rettsstridig innhold, hvoretter vedtaket skal være uten virkning for regjeringens myndighetsutøvelse. Under enhver omstendighet rettes et instruksvedtak utelukkende mot regjeringen, og vil ikke ha rettsvirkninger overfor utenforstående parter.

Disse medlemmer vil mer allment peke på rapporten fra utvalget satt ned for å utrede Stortingets kontrollfunksjon: Dokument 21 (2020–2021) Rapport fra utvalget til å utrede Stortingets kontrollfunksjon, kapittel 4.1:

«Anmodningsvedtak kan heller ikke være i strid med lovvedtak, og forslag som strider mot Grunnlov eller lov kan avvises eller ikke tas til behandling.»

Disse medlemmer vil, dersom noen av representantforslagene samler flertall, be om at Stortinget får opplyst hvor mange gyldige konsesjoner som må omgjøres eller tilbakekalles, og hvilket erstatningsrettslig omfang man i så fall påfører staten.

Disse medlemmer viser videre til høringsinnspillene som er kommet til representantforslagene:

Arctic Energy Partners, NHO, NITO og Norsk Industri viser til at et reverseringsvedtak i Stortinget ikke bare vil skape uforutsigbarhet for alle de som eventuelt mister jobben, men er alvorlig for forutsigbarheten og rammebetingelsene for næringslivet generelt. NHO mener en politisk omkamp er svært uheldig, mens Fornybar Norge, NITO og Norsk Industri mener det vil være uansvarlig av Stortinget å reversere prosessene. NITO presiserer at omkamper med tilbakevirkende kraft må unngås.

Bodø Næringsforum, Hammerfest Næringsforening, Næringsforeningen i Stavanger-regionen og Offshore Norge er sterkt bekymret for et mulig reverseringsvedtak om elektrifiseringen av Melkøya, og at slik uforutsigbarhet undergraver næringslivets tillit til politiske rammevilkår og svekker Norges omdømme som et trygt land å investere i.

Forbundet Styrke og KonKraft er sterkt bekymret for signalene som sendes i de ulike representantforslagene, som både truer arbeidsplassene på Melkøya og forutsigbarheten som næringen er avhengig av. De mener flere av forslagene fra representantforslagene innebærer brudd med den forutsigbarheten og langsiktigheten rundt stabile rammebetingelser som har preget norsk olje- og gasspolitikk. De mener at man må stå ved politiske vedtak, ellers skaper det voldsom usikkerhet.

Fornybar Norge, NHO, Norsk Industri og Offshore Norge påpeker at det er gitt lovlig tillatelse i saken. Offshore Norge mener en reversering vil være et alvorlig brudd med forvaltningspraksis.

Fornybar Norge, NHO og Norsk Industri påpeker at en reversering vil kunne få store rettslige og økonomiske konsekvenser for staten, i tillegg til negative konsekvenser for bedrifter og ansatte.

Fornybar Norge mener Stortinget må erkjenne at reversering av godkjente og pågående prosjekter svekker troverdigheten til norsk forvaltning. Sammen med Norsk Industri mener de dette skaper en uforutsigbarhet for investeringer og næringsliv som Norge ikke bør assosieres med. Norsk Industri mener næringslivet må kunne stole på at avgjørelser som dette blir stående, uavhengig av hva man mente om saken før vedtaket ble fattet. Fornybar Norge mener også at det er spesielt viktig med forutsigbarhet for klima-, energi- og industripolitikken. Dersom vi skal klare å øke omstillingstakten i norsk næringsliv, trenger vi forutsigbare og konkurransedyktige rammevilkår.

Hammerfest Næringsforening og Næringsforeningen i Stavanger-regionen mener forslagene setter hele kysten i alarmberedskap, at konsekvensene av en reversering vil være enorme.

Hammerfest Næringsforening mener en reversering vil sende sjokkbølger gjennom Hammerfest-samfunnet, og at angrep på hjørnesteinsbedriften og deres investeringer ikke bidrar til å snu befolkningsutviklingen i Finnmark.

NHO mener det er både legitimt og ønskelig med diskusjoner om utbyggingsprosjekter, men næringslivet må kunne stole på at avgjørelsene blir stående når beslutninger som påvirker langsiktige investeringer, er tatt. De mener at diskusjonen i seg selv om dette i Stortinget nå skaper uforutsigbarhet og økt politisk risiko rundt sentrale rammebetingelser for virksomhet i Norge, samt usikkerhet om gjennomføring av klimapolitikken. Med elektrifisering kan levetiden for gassproduksjonen bli så lang som mulig i en geopolitisk usikker verdenssituasjon.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne viser til at en forutsetning for at «Kraft- og industriløft for Finnmark» skal

kunne realiseres, er at ny fornybar kraft er realisert innen 2030. Uten dette vil kraft til Melkøya gå på bekostning av eksisterende kraftressurser i Finnmark og bety en svekket krafttilgang for eksisterende næringsliv og etter alt å dømme høyere kraftpriser for folk i Finnmark. Disse medlemmer kan ikke se at det fra nå av og fram til 2030 vil være mulig å innfri forutsetningene i «Kraft- og industriløft for Finnmark».

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at utbygging burde ha vært startet i 2024 for å nå dette tidsvinduet, og denne forutsetningen for «Kraft- og industriløft for Finnmark» er derfor allerede brutt. Disse medlemmer vil understreke at dette er en av grunnene til at Senterpartiet har foreslått å videreføre driften ved gasskraftverket på Melkøya. Uten at det skjer, vil næringsliv og industri i Finnmark oppleve høyere og svingende kraftpriser på grunn av en svært anstrengt kraftsituasjon.

Komiteens medlemmer fra Venstre og Kristelig Folkeparti understreker at spørsmålet nå dreier seg om hva som må gjøres for å få til en løsning der det økte kraftbehovet som følger av elektrifiseringen av Hammerfest LNG, kan dekkes av gasskraft med karbonfangst og -lagring. Med en slik løsning vil også utbygging av ny fornybar energi i Troms og Finnmark kunne brukes til ytterligere utslippsreduksjoner i andre sektorer og/eller bidra til ny næringsutvikling.

Disse medlemmer viser til at både Venstre og Kristelig Folkeparti har vært tydelige på at bruk av karbonfangst og -lagring (CCS) er et mer hensiktsmessig virkemiddel for å sikre kraft og redusere klimagassutslipp sammenlignet med å elektrifisere Melkøya med kraft fra land med sårt tiltrengt kraft ifra Nord-Norge. Derfor har regjeringens beslutning om å benytte en vesentlig andel av den tilgjengelige kraften i Finnmark til elektrifisering av Melkøya etter disse medlemmers syn vært svært uheldig. Et slikt kraftuttak vil gå på bekostning av både befolkningens behov og muligheten for utvikling av annen industri i Nord-Norge.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, tar samtidig avstand fra forslag om å trekke tilbake lovlig gitte tillatelser om bruk av strøm fra kraftnettet, nå som det allerede er gjort og store investeringer er tatt. En slik avgjørelse vil representere et alvorlig brudd med hensynet til forutsigbarhet for næringslivet, som må kunne forholde seg til konsesjoner de er tildelt. Flertallet understreker videre at en politisk tilbaketrekning av tidligere vedtak vil kunne skade Norges omdømme som et land det er trygt å investere i. Dette kan i sin tur få langsiktige konsekvenser for tilliten til at norske myndigheter står ved inngåtte avtaler.

2.1 Elektrifisering av Melkøya

Komiteen viser til Dokument 8:61 S (2024–2025), Dokument 8:62 S (2024–2025), Dokument 8:67 S (2024–2025) og Dokument 8:70 S (2024–2025) som blant annet handler om behovet for å kutte utslipp fra Melkøya gjennom elektrifisering. Flere forslagsstillere viser til at anlegget på Melkøya har betydelige klimagassutslipp, men har ulike innganger til kutt av utslippene og om elektrifiseringsprosjektet bør fortsette.

Komiteen viser til at Melkøya står for et av de største enkeltutslippene i Norge med om lag 1 000 000 tonn CO₂-ekvivalenter i utslipp per år. Omlegging til drift med utslippsfri kraft vil føre til at gassen fra Snøhvit produseres med svært lave klimagassutslipp.

Komiteen viser til at Energidepartementet 8. august 2023 godkjente planene knyttet til Snøhvit Future-prosjektet. Dette gjaldt endret plan for utbygging og drift (PUD) og endret plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG, konsesjon til ny 420 kV-ledning fra Skaidi til Hyggevatn transformatorstasjon i Hammerfest og 132 kV-ledning fra Hyggevatn til Melkøya.

Komiteen viser til at Stortinget ikke ble forelagt prosjektet før godkjenning da prosjektet falt under investeringsgrensen, men at det ble behandlet et forslag om hvorvidt prosjektet trengte tilslutning fra Stortinget.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre mener det å trekke tilbake lovlig gitte tillatelser, slik det er foreslått av flere partier, vil være et alvorlig brudd på norsk forvaltningspraksis og introduserer en helt ny dimensjon av politisk risiko som vil rokke ytterligere ved Norges omdømme som et trygt og pålitelig land å investere i.

Disse medlemmer viser videre til at det ble stilt som vilkår knyttet til godkjenningene av Snøhvit Future-prosjektet at «dersom hensynet til kraft- og/eller effektivbalansen tilsier det», skal rettighetshaver medvirke til å finne en avtalebasert løsning som kan sikre periodevis drift ved det eksisterende energianlegget ved Hammerfest LNG fram til konsesjonen på anlegget utløper i 2033. Det fremkommer av vilkårene i konsesjonen at en avtalebasert løsning for eksempel kan være at rettighetshaverne driver anlegget i særlige perioder, eller at staten overtar anlegget. En vurdering av behov for en slik løsning vil skje senest i 2028.

Disse medlemmer viser videre til høringsinnspillene som er kommet til representantforslagene:

Arctic Energy Partners, Bodø Næringsforum, Fornybar Norge, Hammerfest Næringsforening, Konkraft, NHO og Norsk Industri viser til at elektrifiseringen av Melkøya kutter utslipp nær 850 000 tonn CO₂e. Sammen med Offshore Norge mener de det er et tiltak som må gjøres for å kutte utslipp og nå våre klimaforpliktelser.

KonKraft og Offshore Norge reagerer på påstander om at et reverseringsvedtak ikke vil ha konsekvenser for arbeidet som er påbegynt, eller at arbeidet som er gjort, kan brukes selv om elektrifiseringen stoppes.

Norsk Industri sier de oppfattet vedtaket gjort av regjeringen bestående av Senterpartiet og Arbeiderpartiet som et kompromiss hvor elektrifiseringen ble skjøvet frem i tid mot en plan for økt kraftproduksjon i Finnmark før det nye forbruket ble iverksatt. De advarer sterkt mot konsekvensene av uforutsigbar politikk hvor vedtak reverseres etter at prosjekter er satt i gang.

Offshore Norge mener at elektrifiseringen av Melkøya ikke bare flytter utslipp ut av landet, men bidrar til globale utslippskutt på samme måte som når man bytter fra fossil til fornybar energi i landbasert industri. De viser til at alle utslippskutt innenfor EUs kvotemarked vil ha positiv effekt og kutte utslipp globalt. De viser til at elektrifisering med kraft fra land er et kostnadseffektivt klimatiltak. De viser til at EU har vedtatt at utslippskvotene skal til null rundt 2040, og at all industri må planlegge og gjennomføre klimatiltak for å redusere utslippene, hvis de skal være konkurransedyktige og kunne levere sine produkter til det europeiske markedet på lang sikt. Elektrifisering er dermed viktig for å kunne opprettholde aktiviteten på sokkelen, og har en betydelig alternativkostnad i form av kvotekjøp dersom det ikke gjennomføres. Offshore Norge anslår at alternativkostnaden for Melkøya kan bli på 2,4 mrd. kroner årlig fra 2030.

NHO viser til at anlegget på Melkøya er underlagt CO₂-avgift og kvotepris slik at man kutter utslipp når det er lønnsomt. På denne måten er det de mest kostnadseffektive klimatiltakene som velges, og man unngår offentlig sløsing.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Fremskrittspartiet mener at det i dagens sikkerhetspolitiske situasjon er svært viktig å sikre bosetting i Nord-Norge og spesielt Finnmark, som grenser mot Russland i øst. Tilgang på nok og rimelig kraft er en forutsetning for utvikling av næringsliv, arbeidsplasser og samfunnet og for å sikre bosetting i Nord-Norge.

I Nord-Norge opplever nå næringslivsaktører med både små og store prosjekter over hele landsdelen å få avslag på søknader om krafttildeling fordi elektrifiseringen av Melkøya vil kreve store mengder kraft.

Høye utslippskrav til petroleumssektoren og særlig norske CO₂-avgifter er bakgrunnen for ønsket om å elektrifisere gasskraftverket på Melkøya. Hovedproblemet er at dette elektrifiseringsprosjektet vil bruke mer enn 50 pst. av all kraften som produseres i de to nordligste fylkene, og det vil forhindre annen næringsutvikling i regionen i lang tid.

Finnmark er avhengig av å få tilført energi fra sør i vinterhalvåret, gjennom den nye 420 kV kraftledningen

fra Balsfjord, og fra Finland. I Øst-Finnmark er det i dagens nett ikke ledig kapasitet til at nye kraftverk kan koble seg til. Disse medlemmer støtter derfor at det bygges ut nye 420 kV kraftledninger i Finnmark. Problemet med en elektrifisering av Melkøya er at den nye nettkapasiteten blir benyttet til å forsyne dette prosjektet, ikke til å utvikle nye bedrifter. Disse medlemmer har liten tro på at regjeringens «kraftløft» for Finnmark med storstilt vindkraftutbygging vil realiseres, da den folkelige motstanden virker å være betydelig mot å bygge ut slike prosjekter i Finnmark.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen snarest stanse elektrifiseringen av Hammerfest LNG på Melkøya med kraft fra land og starte prosessen med å planlegge for utvidelse av gasskraftverket på Melkøya for å fremskaffe nok kraft til Snøhvit Future-prosjektet.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Rødt har over lang tid vært skeptiske til elektrifiseringsprosjektet og har derfor fremmet flere forslag med formål om å stoppe elektrifiseringen med kraft fra land.

8. august 2023 lanserte regjeringen planer for en satsing på kraft og industri i Finnmark, «Kraft- og industriløft for Finnmark». Regjeringen viste til manglende nettkapasitet og en anstrengt kraftsituasjon, og planene har som mål å forbedre kraftsituasjonen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen redusere kravene til utslippskutt fra petroleumsvirksomhet på norsk sokkel.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre viser til forslaget fra Fremskrittspartiets representanter og vil minne om at norsk petroleumsvirksomhet er kvotepliktig under EUs kvotesystem. Denne typen virksomhet må derfor betale for sine klimautslipp uavhengig av hva som er norske krav om utslippskutt. Disse medlemmer påpeker også at EU har hatt et mål om å kutte 62 pst. av utslippene i 2030, i forhold til 2005, gjennom ETS-systemet med utslippskvoter for kvotepliktige sektorer, med videre målsetting om en opptrapping til 100 pst. innen 2040. Disse medlemmer viser til at norsk petroleumsvirksomhet i dag må forholde seg til dette rammeverket, og at kostnadene ved ikke å treffe tiltak antakelig vil øke betydelig de neste årene.

Disse medlemmer vil dermed påpeke at dersom representantene fra Fremskrittspartiet ønsker å

lette betydelig på den økonomiske byrden i forbindelse med utslipp fra petroleumsvirksomhet, vil dette trolig ikke være forenlig med klimasamarbeidet med EU og EØS-avtalen.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet og Miljøpartiet De Grønne viser til at elektrifiseringen av Melkøya vil innebære en betydelig økning i etterspørselen etter kraft fra det regionale strømmettet og utfordre kraftsituasjonen i Finnmark. I 2023 var kraftproduksjonen i Finnmark og Troms på 7,4 TWh, og Snøhvit Future-prosjektet vil legge beslag på opptil 3,6 TWh av denne kraften årlig. Et viktig premiss for elektrifiseringen har vært at den fornybare kraftproduksjonen i Finnmark innen 2030 skal øke tilsvarende den planlagte forbruksøkningen ved Hammerfest LNG. Dette synes ikke lenger realistisk, og per nå er ikke noe av den tiltenkte erstatningskraften i Finnmark gitt konsesjon.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet understreker at tilgang på tilstrekkelige mengder kraft er viktig for å sikre industri- og næringsutvikling, og for å holde strømprisene lave og stabile for folk og næringer i regionen. Petroleumssektorens kraftforbruk kan vanskeliggjøre situasjonen for andre industrier som vil ha behov for konkurransedyktige priser på kraft for å lykkes. For å sikre kraftbalansen i Finnmark fremover og motvirke de negative ringvirkningene må derfor gasskraftverket ved Melkøya fortsette driften lenger enn det som er planlagt.

Disse medlemmer mener derfor energimyndighetene må pålegge Equinor å drive gasskraftverket på Melkøya videre samt starte arbeidet med forlengelse av eksisterende konsesjon for gasskraftverket ut over 2033. Da må også konsesjonsbetingelsene for gasskraftverket tilpasses slik at det ved videre drift skal bidra til stabil kraftforsyning og strømpris. Dette vil sikre forutsigbarhet for regionens industriaktører, arbeidsplasser og den samlede kraftsituasjonen i Finnmark.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen pålegge Equinor å drive gasskraftverket på Melkøya videre samt starte arbeidet med forlengelse av eksisterende konsesjon.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre vil advare mot forslaget fra Senterpartiets representanter og de pålegg det medfører, da det i praksis være det samme som å trekke tilbake godkjenningen av Snøhvit Future-prosjektet. Det vil dermed introdusere tilsvarende usikkerhet rundt investeringer, rammevilkår og stabilitet for petroleumssektoren, og føre til økt politisk risiko generelt for næringslivet, investeringer og verdiskaping i Norge.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet anser det som grunnløst å påstå at en videreføring av gasskraftverket vil true realiseringen av Snøhvit Future, og viser i den sammenheng til at det allerede er forutsatt i konsesjonen at statlige myndigheter kan gå i dialog med tiltakshaver om en forlengelse av driften av gasskraftverket. Disse medlemmer viser til at denne dialogen bør omfatte muligheten for en videre drift ut over 2033, og at gasskraftverket skal ha som formål å bidra til stabile og rimelige priser i regionen.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne ønsker ikke en fremtid for Finnmark der petroleumsnæringen legger beslag på stadig mer energi, areal og ressurser på fastlandet for å drive petroleumsvirksomhet i Barentshavet. Disse medlemmer mener videreutvikling av tradisjonelle næringer og ny fastlandsindustri bør prioriteres foran nye store investeringer i fossil energi. Disse medlemmer har merket seg at Aker BP og Equinor jobber å finne løsninger for å bygge ut Wisting-feltet, og at Equinor på sine nettsider omtaler et mål om investeringsbeslutning innen utgangen av 2026.

Utbygging av Wisting og andre petroleumsprosjekter i Barentshavet vil, sammen med elektrifisering av Melkøya, føre til et massivt press på strømforsyning og natur i Finnmark da nye petroleumsfelt sannsynligvis vil måtte bygges ut med kraft fra land for å unngå store klimagassutslipp. Disse medlemmer vil peke på at ny 420 kV kraftlinje Skaidi-Hyggevatn har blitt omtalt som en forutsetning for utbygging og elektrifisering av Wisting-feltet og andre utbygginger i regionen. Disse medlemmer vil peke på at elektrifiseringen av Melkøya, herunder utbyggingen av Skaidi-Hyggevatn, i praksis legger til rette for nye petroleumsutbygginger og ytterligere behov for kraft fra land.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt mener at elektrifiseringen av Melkøya vil få enorme negative konsekvenser. Elektrifiseringen er anslått å kreve omtrent 3,6 terrawattimer (TWh) i året, hvilket tilsvarer produksjonen av fem Alta Kraftverk og 80 pst. av all vannkraftproduksjon i Troms og Finnmark. Å stanse elektrifiseringen og det tilhørende kraft- og industriløftet er helt avgjørende både for å holde strømprisene nede, sikre strøm til næringslivet og for å ta vare på natur og reinbeiteområder. Kraftsituasjonen vil bli svært utfordrende i Troms og Finnmark. Vindkraft vil kun hjelpe når det er gode vindforhold.

Disse medlemmer understreker at både regjeringen og Stortinget bør ta stort hensyn til den vesentlige lokale motstanden mot både elektrifiseringen av Melkøya og det såkalte industri- og kraftløftet. En menings-

måling fra Sentio Research Norge fra desember 2024 viser at 7 av 10 finnmarkinger sier blankt nei til elektrifisering (nrk.no, 7. desember 2024). Høringsprosessen har bekreftet styrken i motstanden. Fellesskapet i Finnmark skal ikke ta kostnadene for Equinors utslipp, og disse medlemmer mener at hele prosjektet bør skrinlegges.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne viser til at Hammerfest LNG på Melkøya er Norges tredje største utslippspunkt for CO₂. Å avvikle store punktutslipp som Melkøya er avgjørende for å innfri Norges klimamål.

Disse medlemmer mener elektrifisering av anlegget vil øke kraftunderskuddet i Nord-Norge og innebære betydelige naturinngrep. Disse medlemmer har merket seg at Sametinget har gått til sak mot regjeringen fordi Sametinget ikke opplever seg tilstrekkelig konsultert, noe som er i strid med både sameloven og ILO-konvensjon nr. 169 om urfolk og stammefolk i selvstendige stater artikkel 6.

Disse medlemmer viser til at EU har som mål å redusere sin avhengighet av importert fossil energi. I henhold til EUs bygningsenergidirektiv skal fossil gass til oppvarming fases ut innen 2040. Forslagsstillerne viser også til rapporten *On Thin Ice: Norway's fossil ambitions and the EU's green energy future* (WWF m.fl. 2024), som konkluderer med at gassproduksjonen fra allerede produserende felt i EU, Norge og Algerie vil overstige den europeiske etterspørselen allerede i 2035. Det er med andre ord høyst usikkert om EU vil etterspørre norsk gass fram mot 2050, slik Equinor legger til grunn for sine planer.

Komiteens medlem fra Miljøpartiet De Grønne peker på at Equinor på sine nettsider opplyser om at mer kraft er nødvendig for å sikre gassproduksjon på Melkøya forbi 2030. Dette medlem mener det er en risikabel strategi, både for klimaet og for næringslivet i Finnmark å legge til grunn at Melkøya skal være i drift i flere tiår fremover, og gjennomføre store investeringer for å realisere dette. Det vil binde opp urimelig mye kraft, kapital og kompetanse. Dette medlem mener derfor at 2030 peker seg ut som en naturlig sluttdato for anlegget ettersom dagens drift ikke kan videreføres uten store nye investeringer.

Dette medlem mener derfor det bør legges en plan for utfasing av anlegget i 2030 der hovedtiltaket er at konsesjonen som utløper i 2033, ikke fornyes.

Dette medlem fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en plan for stenging av Hammerfest LNG innen 2030.»

2.2 Regional påvirkning

Komiteen viser til Dokument 8:61 S (2024–2025), Dokument 8:62 S (2024–2025), Dokument 8:67 S (2024–2025) og Dokument 8:70 S (2024–2025), som blant annet handler om hvordan beslutningen om elektrifisering av Melkøya påvirker regionen, spesielt med tanke på kraftsituasjon, nett og næringsliv.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Venstre og Kristelig Folkeparti, viser til at det i dag arbeider om lag 1 100 personer med Snøhvit Future-prosjektet, i tillegg til vanlig bemanning på Hammerfest LNG. Prosjektet er i byggefasen ventet å gi nasjonale sysselsettingsvirkninger på 5 400 årsverk, hvorav 1 700 er regionale.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre understreker betydningen av Snøhvit Future-prosjektet, som gir store, positive ringvirkninger lokalt, regionalt og nasjonalt. Operatøren venter at 70 pst. av leveransene til prosjektet vil gå til bedrifter i Norge, og en tredjedel av disse til bedrifter i Nord-Norge.

Disse medlemmer peker på at regjeringen er i gang med å realisere kraft- og industriløftet for Finnmark. Disse medlemmer understreker betydningen av å oppruste og revitalisere kraftsystemet i regionen, og ber regjeringen holde framdrift og sikre fortsatt prioritet av dette arbeidet. Ny infrastruktur for kraft til Øst-Finnmark er en bærebjelke for framtidig verdiskaping og arbeidsplasser i landsdelen. Behandling av Statnetts konsesjonssøknad om ny 420 kV må fortsette uten unødig opphold.

Disse medlemmer vil også understreke betydningen av at regjeringen fortsetter å legge til rette for leting og utvinning av olje og gass i Barentshavet. Framtidige feltutbygginger som vurderer bruk av kraft fra land, må hensynta kraftsituasjonen på land når det vurderes konsept for energiforsyning av petroleumsinstallasjoner.

Disse medlemmer viser til at urfolk og samiske rettigheter står sentralt ved konsesjonsbehandling av både kraft og nett. Dersom et kraftprosjekt kan påvirke samiske interesser direkte, har Sametinget og andre representanter for berørte samiske interesser i henhold til sameloven rett til å bli konsultert. Disse medlemmer understreker betydningen av at konsultasjoner skal gjennomføres i god tro og med det formål å oppnå enighet om det foreslåtte tiltaket. For at konsultasjonsordningen skal fungere på en formålstjenlig måte er det viktig at konsultasjoner gjennomføres effektivt og innenfor de frister som en forsvarlig saksbehandling krever, jf. samelovens bestemmelser.

Disse medlemmer peker på at regjeringen i desember 2023 la fram en tiltakspakke for reindrift og energi med formål om bedre sameksistens. Flere av tiltakene retter seg mot problemstillinger som har stått sentralt i Fosen-saken, og at det generelle konfliktnivået mellom reindrift og kraftutbygging tidvis har vært høyt. Disse medlemmer viser til Energidepartementets Prop. 1 S (2024–2025), hvor tiltakspakken og status for oppfølging redegjøres nærmere for.

Disse medlemmer viser videre til høringsinnspillene som er kommet til representantforslagene:

Arctic Energy Partners, Forbundet Styrke, Hammerfest Næringsforening, KonKraft, NHO, Norsk Industri, Næringsforeningen i Stavanger-regionen og Offshore Norge viser til at 700 personer jobber ved Melkøya daglig i dag, og at ytterligere 1 700 personer bidrar i byggearbeidet lokalt. Sammen med Bodø Næringsforum viser de til at arbeidet allerede er 30 pst. gjennomført og har mange lokale underleverandører.

Arctic Energy Partners, Fornybar Norge og NITO mener kompetansen og arbeidsplassene dette bidrar med i nord, også er viktig i et sikkerhetspolitisk perspektiv.

Arctic Energy Partners, Forbundet Styrke og KonKraft mener elektrifisering av Hammerfest LNG er viktigst for langsiktig utvikling og bevaring av arbeidsplassene mot 2060.

Arctic Energy Partners mener dette ikke er tiden for politiske utsettelse, men at nett- og kraftutbygging bør ha all oppmerksomhet.

Bodø Næringsforum, Norsk Industri og Offshore Norge viser til at forslagene om å trekke eller omgjøre vedtaket om Melkøya kan true de 5 400 årsverk nasjonalt som jobber med elektrifiseringen. Sammen med Hammerfest Næringsforening og Næringsforeningen i Stavanger-regionen viser de også til at 5 av totalt 13 mrd. kroner alt er investert, og at en reversering ikke bare vil gi store økonomiske tap, men også gå ut over jobber i hele landet.

Bodø Næringsforum viser til regjeringens «Kraft- og industriløft for Finnmark» og mener det er avgjørende at disse løftene oppfylles for å legge til rette for ny industriutvikling og styrke Nord-Norges konkurransekraft.

Fornybar Norge og KonKraft viser til at det allerede er tildelt kontrakter til regionalt og lokalt næringsliv for 16 mrd. kroner. Sammen med NHO viser de til at bedriftene har rekruttert personell og investert i utstyr og igjen tegnet kontrakter med sine underleverandører.

KonKraft, Norsk Industri og Offshore Norge viser til at det bare i Nord-Norge er 50–60 lokale bedrifter som har kontrakter med Snøhvit Future-prosjektet.

KonKraft påpeker at Statens skatteinntekter fra Snøhvit er beregnet til å være på minst 80 mrd. kroner.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne mener effekten på arbeidsplasser av investeringer i byggefasen av Snøhvit Future ikke står i forhold til konsekvensene som elektrifiseringen av Melkøya kan ha for alt annet næringsliv. Disse medlemmer understreker at mangel på folk/ arbeidstakere er et større problem enn mangel på arbeidsplasser i Finnmark og i Nord-Norge generelt. Disse medlemmer understreker viktigheten av at annet næringsliv, som fiskerier næringen, må få lov å vokse og utvikle seg så den blir mer attraktiv for nye arbeidstakere. Disse medlemmer mener konsekvensen av å bruke 3,6 TWh på Melkøya-anlegget vil være store for annet næringsliv i Finnmark, uavhengig av om det bygges vindkraftindustri-anlegg som produserer svært væravhengig og ustabil strøm. 3,6 TWh tilsvarer 80 pst. av all vannkraftproduksjon i Troms og Finnmark, eller fem Alta-kraftverk.

2.2.1 KRAFTLØFTET OG NETTUTBYGGING

Komiteen viser til at Statnett fra 2021 har reservert 350 MW kraft til en framtidig elektrifisering av Melkøya. Prosjektet fordrer forsterking av nettet i området.

Komiteen viser til at samme dag som regjeringen besluttet å godkjenne utbyggingsplanene for Snøhvit Future-prosjektet (endret PUD/PAD) og gi konsesjon til nye kraftledninger fra Skaidi til Hyggevatn og fra Hyggevatn til Melkøya, ble det presentert et «Kraft- og industri-løft for Finnmark» (Kraftløftet). Et av målene regjeringen satte som del av Kraftløftet, var at ny infrastruktur for strøm i Finnmark skal være i drift innen 2030, forutsatt konsesjon.

Komiteen viser til at utbygging av kraftledningen mellom Skaidi og Hammerfest fikk konsesjon av Energi-departementet i 2023. Statnetts detaljplan for Hyggevatn transformatorstasjon ble godkjent av NVE den 18. september 2024.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre viser videre til høringsinnspillene som er kommet til representantforslagene:

Arctic Energy Partners mener elektrifiseringen av Melkøya er startskuddet og hoveddrivkraft bak en stortiltet nettinfrastrukturutbygging i hele Finnmark, som spesielt Øst-Finnmark er avhengig av for industriutvikling.

Fornybar Norge og NHO viser til regjeringens «Kraft- og industri-løft for Finnmark», som har som mål at ny nettinfrastruktur skal være på plass innen 2030. De viser til at 4 kraftledninger i Finnmark er sendt på høring og nylig hadde frist for innspill. Også de fremhever at prosjektet er en katalysator for nødvendig nettutbygging i Finnmark.

KonKraft og Offshore Norge viser til at Snøhvit Future-prosjektet også bidrar med 500–600 mill. kroner i anleggsbidrag for nettutbygging. Den nye kraftlinjen vil ha kapasitet til 760 MW, hvorav prosjektet trenger om lag halvparten. Slik bidrar prosjektet også til videre industriutvikling og arbeidsplasser både lokalt og i nord.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt mener det i liten grad vil være tilgjengelig kraft til noen annen industri om Melkøya får tilgang på kraften fra land. Elektrifiseringen krever så mye kraft at den hindrer annen industrietablering, som i større grad kunne tilbudt ny verdiskaping og flere arbeidsplasser. Som følge av elektrifiseringen av Melkøya planlegger regjeringen en stortiltet utbygging av fornybar kraft i Nord-Norge, deriblant store mengder vindkraft. Med den folkelige motstanden man ser mot vindkraft, kan realisering av disse vindkraftverkene la vente på seg, og Troms og Finnmark risikerer å ikke ha kraft å tilby eksisterende og nytt næringsliv i lang tid.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til rette for at Statnett kan frigi kraften som er tildelt elektrifiseringsprosjektet på Melkøya, og legge til rette for at næringsaktører kan søke om nettilgang og tildeling av denne kraften.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at Stortinget aldri fikk utbyggingsplanene for Snøhvit Future-prosjektet (endret plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD)) til behandling, ettersom prosjektet angivelig holdt seg under grensen for stortingsbehandling på 15 mrd. kroner. Som komiteen viser til tidligere i denne innstillingen, er denne grensen allerede overskredet. Disse medlemmer understreker videre at regjeringens mål for vedtaket (regjeringen.no, pressemelding 8. august 2023) er formulert som følger:

- «- Ny infrastruktur for strøm i Finnmark skal være i drift innen 2030, forutsatt konsesjon.
- Den fornybare kraftproduksjonen i Finnmark skal innen 2030 øke minst like mye som den planlagte forbruksøkningen ved Hammerfest LNG, forutsatt konsesjon.»

Disse medlemmer viser til tidligere finansminister Trygve Slagsvold Vedum, som var med på å fatte vedtaket om elektrifisering av Melkøya under de ovennevnte forutsetningene, og hans uttalelse (vg.no 5. februar 2025) om vedtaket og forutsetningen om at de skulle få på plass like mye ny produksjon av annen kraft i Finnmark som prosjektet ville kreve:

«Det er det ingenting som tyder på at skjer. Det har ikke blitt bygget noen ting til nå, og å bygge ut tre terrawattimer herfra til 2030 fremstår helt umulig.»

Disse medlemmer deler Vedums vurdering av regjeringens vedtak. Disse medlemmer viser til at en formell tillatelse til elektrifisering er gitt, og at det vil være vanskelig å trekke denne tilbake. Utfordringene med å bygge ut nok kraft fremstår uoverkommelig store, noe høringssvarene er tydelige på. Dette taler for at forutsetningene er endret siden tillatelsen ble gitt. Disse medlemmer mener at når en slik forutsetning er endret, er dette en omstendighet som kan tale for at det juridiske handlingsrommet for å endre tillatelsen er større.

Disse medlemmer understreker at regjeringen har ansvar for å ikke sette Finnmark i en kritisk kraftsituasjon, hvor forsyningssikkerheten er under press på grunn av mangel på stabil kraft.

Videre vil disse medlemmer peke på at en åpenbar grunn til å vurdere elektrifiseringen av Melkøya på nytt er at Norge står i fare for å bryte menneskerettsforpliktelser overfor samene (jf. ICCPR/SP-artikkel 27), herunder at det ikke er utredet i hvilken grad det er sannsynlig at det vil skje. Det er et pågående søksmål fra Sametinget med anførsler om mangelfulle (stykkevis) konsultasjoner. Linjebyggingssaken er kjørt i gang etter reglene om forhåndstiltredelse i oreigningslova § 25 – noe som betyr at lovligheten av linjeinngrepene ikke er prøvd før bygging ble igangsatt.

Disse medlemmer understreker at om et inngrep i urfolksrettigheter skal fylle de internasjonale rettskravene til proporsjonalitet, foreligger det et nødvendighetskrav. Det betyr at det kan være nødvendig å gjøre akkurat dette inngrepet, altså at alle alternativer må være vurdert, for eksempel karbonfangst og -lagring i dette tilfellet.

Disse medlemmer viser til at FNs menneskerettskomité nylig fant at ICCPR artikkel 27 var krenket i en annen sak (Jovsset Ánte Sara mot Norge (CCPR/C/141/D/3588/2019)), noe som tilsier stor varsomhet med på nytt å utfordre internasjonale menneskerettskonvensjoner.

Disse medlemmer fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen instruere Statnett om å frata Equinor reservert nytt forbruk til Snøhvit Future-prosjektet og elektrifiseringen av Hammerfest LNG på Melkøya.»

«Stortinget ber regjeringen legge frem en ny sak for Stortinget om fremtiden til Hammerfest LNG på Melkøya i forbindelse med statsbudsjettet for 2026.»

Komiteens medlem fra Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en ny sak for Stortinget om hvordan utslippene fra Hammerfest LNG på Melkøya kan kuttes uten store belastninger på dagens kraftsystem eller ved utbygging av vindkraft, i forbindelse med statsbudsjettet for 2026.»

2.3 Alternativ for utslippsfrie kraftkilder

Komiteen viser til Dokument 8:61 S (2024–2025), Dokument 8:62 S (2024–2025), Dokument 8:67 S (2024–2025) og Dokument 8:70 S (2024–2025), som blant annet handler om behovet for alternativ til kraft utelukkende fra nettet, men har ulike innganger til hvordan det skal løses.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre vil påpeke at alle aktører som ønsker det, kan jobbe med prosjekter som innebærer etablering av ny kraftproduksjon i Norge. Dette gjelder også i Finnmark, og det gjelder etablering av gasskraftverk med og uten CO₂-håndtering.

Disse medlemmer viser til at private aktører i dette tilfellet har vurdert etablering av gasskraftverk med CO₂-håndtering i Finnmark i forbindelse med elektrifisering av Hammerfest LNG. Et slikt anlegg forutsetter bl.a. tilgang på gass og CO₂-lager. CO₂-fangst, -transport og -lagring må antas å innebære betydelige merkostnader, med flere store og usikre kostnadsposter. Ingen av disse faktorene er imidlertid til hinder i seg selv for etablering av et gasskraftverk i Finnmark, men i tilfellet for elektrifisering av Hammerfest LNG har rettighetshaver kommet frem til at karbonfangst og -lagring ikke er kommersielt forsvarlig.

2.3.1 KRAFTLØFTET OG VINDKRAFT PÅ LAND

Komiteen viser til at samme dag som regjeringen besluttet å godkjenne utbyggingsplanene for Snøhvit Future-prosjektet (endret PUD/PAD) og gi konsesjon til nye kraftledninger fra Skaidi til Hyggevatn og fra Hyggevatn til Melkøya, ble det presentert et «Kraft- og industriløft for Finnmark» (kraftløftet). Et av målene regjeringen satt som del av kraftløftet, var at den fornybare kraftproduksjonen i Finnmark innen 2030 skal øke minst like mye som den planlagte forbruksøkningen ved Hammerfest LNG, forutsatt konsesjon. Det ble vist til at det da var gitt, søkt eller meldt om nye vindkraftprosjekter på land på om lag 3 000 MW i Finnmark.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti, viser til at regjeringen har basert prosessen om ny

kraftproduksjon i Finnmark i forbindelse med «Kraft- og industriløft for Finnmark» først og fremst på ny vindkraft på land i regionen. Flertallet viser i denne sammenheng til NVEs prosessuelle avgjørelse om å nedprioritere behandling av det mest modne prosjektet i Finnmark. Flertallet mener det er viktig at alle modne prosjekter som kan bidra til tilstrekkelig kraft til Melkøya, gis prioritet av myndighetene og sikres konsesjonsbehandling innen rimelig tid. Flertallet mener derfor at omsøkte prosjekter må sendes på høring så fort som mulig og få en realitetsbehandling av myndighetene så raskt som mulig deretter. Med gjennomføring av en eller flere av vindkraftprosjektene som i dag ligger hos NVE, vil «Kraft- og industriløft for Finnmark» kunne bli realisert.

Flertallet fremmer på denne bakgrunn følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen sørge for at omsøkte prosjekter som kan gi tilstrekkelig kraft til Melkøya sikres fremdrift og deretter realitetsbehandling, slik at det potensielt kan være i drift innen 2030, og øke tempoet for realisering av kraftløftet.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre viser videre til høringsinnspillene som er kommet til representantforslagene:

Fornybar Norge og NHO viser til regjeringens «Kraft- og industriløft for Finnmark», som har som mål å sikre minst like mye ny fornybar kraftproduksjon som planlagt forbruk. Fornybar Norge viser til at NVE planlegger å tildele konsesjon for aktuelle vindkraftprosjekt i Finnmark i 2027 gjennom prioritert konsesjonsbehandling, og at elleve vindkraftverk i Finnmark er sendt på høring og hadde nylig frist for innspill. De viser til at flere kommuner i Finnmark er positive til videre konsesjonsbehandling av kraftprosjekter.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet viser til at konsesjonsmyndigheten for vindkraftsaker, NVE, er underlagt Energidepartementet. Disse medlemmer understreker at det dermed er regjeringen selv som har myndighet til å fastsette prioriteringer, instruksjer og sikre nødvendige vilkår for å realisere kraftløftet for Finnmark. Etter disse medlemmers syn er dette i all hovedsak en beslutning som ligger til regjeringen, da Energidepartementet er overordnet myndighet i denne typen sak.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne peker på at regjeringen trosset egne fagmyndigheter med «Kraft- og industriløft for Finnmark». Disse medlemmer viser her til Norges vassdrags- og energidirektorats (NVEs) Bakgrunn for

innstilling. Ny 420 kV Skaidi–Hammerfest (22. september 2022), der det står følgende:

«NVE understreker at vi mener at grensen er nær for hvor stor belastning reinbeitedistriktene som blir berørt av tiltaket tåler før de ikke kan drive reindrift på samme måte som før. Kraftledningen vil utgjøre enda en brikke i bit-for bit-utbyggingen i området, og NVE mener Olje- og energidepartementet må ta dette med i betraktningen når fordelene ved elektrifisering av Melkøya og Wisting skal veies opp mot ulempene dette vil medføre.»

Videre, i NVE-notatet «Om NVEs pågående arbeid med vindkraftkonsesjonssaker i Finnmark» fra sommeren 2023, omtalt av EnergiWatch 23. august 2023, er direktoratet enda tydeligere og uthever det første avsnittet:

«Det viktigste budskapet i notatet er dette: Samtlige av konsesjonssakene i Finnmark er krevende og har lav framdrift. Dette skyldes både at flere av sakene krever tilleggsutredninger fra tiltakshaver, omfattende vurderinger av miljø- og naturinngrep, og krevende prosesser mot reindriftsinteressene. Dette er det viktig å ta med i betraktningen, når man politisk skal vurdere ambisjonsnivået man vil uttrykke for framdrift i konsesjonssakene i Finnmark.

Konsultasjoner med reindriftsinteressene blir vanskelige og mer tidkrevende, da det fra reindriftens side henvises til de pågående prosessene på Fosen. Dette gjør at en dialog med mål om å få til gode løsninger med gode avbøtende tiltak for reindriften blir krevende og er svært ressurskrevende. Det er svært ressurskrevende for NVE, men også for de berørte partene. For reindrifta er det nå flere driftsenheter som er involvert i mange ulike arealprosesser.»

Disse medlemmer finner det svært kritikkverdig at statsråden har trosset så tydelige advarsler fra NVE. Direktoratet er veldig klar på hvor utfordrende det såkalte kraftløftet vil være for reindriften, og hvor ressurskrevende utbyggingen er for de berørte partene.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre viser til merknadene fra representantene fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne, og vil minne om at selv om Stortinget ikke ble forelagt prosjektet før godkjenning da prosjektet falt under investeringsgrensen, så behandlet likevel Stortinget et forslag om hvorvidt plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG skulle legges frem for Stortinget, jf. Innst. 276 S (2022–2023). Disse medlemmer viser til at et bredt flertall da avviste at saken skulle legges frem for Stortinget før departementet fattet vedtak i saken.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne peker på at det såkalte industri- og

kraftløftet innebærer massiv utbygging av både vindkraft og kraftlinjer i Finnmark. Stortinget fikk ikke saken til behandling, da endret plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG så vidt falt under kostnadsgrensen for stortingsbehandling på 15 mrd. kroner. I regjeringens budsjett har kostnadsanslaget allerede passert grensen og er nå oppe i 16,3 mrd. kroner. Det er dermed avgjørende at Stortinget nå får mulighet å behandle dette prosjektet.

Disse medlemmer viser til at det har kommet en rekke negative høringsinnspill til Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) i denne saken, som både retter kritikk mot elektrifiseringen av Melkøya og raseringen av natur- og reinbeiteområder.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til høringsinnspillet til statsforvalteren i Troms og Finnmark:

«Vi vurderer at utbygging i de foreslåtte vindkraftområdene er i konflikt med nasjonale og vesentlige regionale miljøinteresser [...] Statsforvalteren vurderer at samtlige vindkraft- og kraftlinjeplaner kan komme i konflikt med nasjonale eller vesentlig regionale interesser for vannforvaltning. Vi mener ut fra dette at tema vannmiljø jf. vannforskriften er beslutningsrelevant, og må konsekvensutredes.»

Disse medlemmer viser også til Mattilsynets høringsinnspill, hvor de vurderer å komme med innsigelse til fornyelsen av Kjøllefjord vindkraftverk, og til deler av kraftledning Storvarden–Revnes.

Disse medlemmer viser også til Nesseby kommune sin høringsuttalelse, hvor de skriver:

«Nesseby kommune er imot bygging av 420 KV-linjen mellom Lebesby og Varangerbotn.

Nesseby kommune mener at de samlede konsekvensene av bygging av en 420 kV-linje ikke kommer godt nok fram i dokumentene som er utarbeidet.»

Komiteens medlem fra Rødt mener at grunnlaget for hele prosjektet faller bort dersom et flertall på Stortinget er mot regjeringens plan for elektrifiseringen av Melkøya. Dette innebærer at de elleve vindkraftutbyggingene og de fire kraftlinjeprosjektene bør stilles i bero.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen avvise vindkraftsøknader som innebærer inngrep i områder med urørt natur, reinbeite eller andre viktige natur- og friluftslivsverdier.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen instruere Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om å stanse behandlingen av vindkraftsøknader i Finnmark tilknyttet 'Kraft- og industriløft for Finnmark'.»

2.3.2 FLYTENDE HAVVIND

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre, Senterpartiet og Kristelig Folkeparti, viser til at en av de alternative kildene til utslippsfri kraft til Melkøya er å bygge ut flytende havvind. Prosjektet kan gi 75 MW effekt fordelt på fem flytende turbiner, og har fått bevilget 2 mrd. kroner i støtte fra Enova som blir utløst ved investeringsbeslutning av prosjektet. Videre har det også vært foreslått et SnøVIND-prosjekt med flytende havvind også nord for Hammerfest, som kan gi opp mot 1 GW effekt. Flertallet viser til at NVE har identifisert fire mulige områder for vindkraft til havs i Barentshavet, og at det gjennomføres strategisk konsekvensutredning av disse. Basert på resultatene av SKU og vurderinger av teknologistatus og lønnsomhet kan det vurderes om flytende havvind skal inkluderes i «Kraft- og industriløft for Finnmark».

Flertallet vil i denne sammenheng også fremheve at flytende havvind enn så lenge er mindre moden og derav dyrere teknologi som vil kreve betydelig statlig støtte for å kunne realiseres innenfor den aktuelle tidsrammen. Flertallet viser også til at Barentshavet har spesielle forhold som kan gi økte kostnader for flytende havvind grunnet avstand og klima. Disse elementene bør sees nærmere på når man vurderer mulighetene for teknologiutvikling av flytende havvind og kraftproduksjon til Melkøya.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det i en utredning om en «Plan-B» for Melkøya kan være naturlig å vurdere om flytende havvind i nærheten av Hammerfest-området kan bidra til å oppnå et «Kraft- og industriløft for Finnmark» i takt med teknologiutvikling og endringer i kostnadsprognoser.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne mener det er viktig at Norge er en pådriver for utviklingen av flytende havvind. Nye prosjekter er nødvendig for å utvikle ny teknologi og redusere kostnadene ved flytende havvind. Disse medlemmer mener det må vurderes nærmere hvordan Snøhvit Future-prosjektet, sammen med andre petroleumsinstallasjoner, kan være med å drive frem denne utviklingen. Flytende havvind kan også være med på å dekke noe av det økte

behovet som følge av elektrifiseringen av Hammerfest LNG på Melkøya.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen utrede hvordan det økte kraftbehovet fra Snøhvit Future-prosjektet kan stimulere til utbygging av flytende havvind, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.»

2.3.3 GASSKRAFTVERK MED ELLER UTEN KARBONFANGST

Komiteen viser til at Stortinget under behandling av Innst. 276 S (2022–2023) vedtok følgende løse forslag til saken:

«Stortinget ber regjeringen, i forbindelse med behandlingen av Snøhvit Future, foreta en egen vurdering av om fangst og lagring av CO₂ kan være et alternativ til elektrifisering av Melkøya med kraft fra land som kan realiseres innen 2029 og gjennomføres uten at fremtidig gassproduksjon blir redusert.»

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Høyre og Venstre, viser til at en av de alternative kildene til utslippsfri kraft til Melkøya er å bygge ut gasskraftverk med karbonfangst og -lagring. Flertallet viser til at det er flere aktører som ønsker å tilby flytende gasskraftverk med karbonfangst som kan fortoytes ved Melkøya, dersom det kunne være mulig å integrere i anlegget for lisenshaver og være mulig å utvide lagringskapasiteten for den eksisterende karbonlagringsprosessen som allerede pågår ved Snøhvitfeltet i tilknytning Melkøya. Hvilke måter et eventuelt alternativ for gasskraftverk med karbonfangst og -lagring kan og bør gjennomføres på, må undersøkes nærmere, inkludert tekniske muligheter, kostnadsnivåer, hvordan utbyggingen vil påvirke kraftprisen og hvilke muligheter det er for bedrifter å inngå avtaler som sikrer varige kommersielle løsninger.

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre vil i denne sammenheng også fremheve at gasskraftverk for Melkøya har vært vurdert ved flere anledninger, blant annet av Equinor i samarbeid med uavhengige parter senest høsten 2024. Det ble i den forbindelse konkludert med at gjennomføring av karbonfangst med lagring ikke er kommersielt forsvarlig med dagens teknologi. Disse medlemmer er også usikre på hva slags kommersielle rammeverk som vil kunne gjøre et gasskraftverk med karbonfangst og -lagring lønnsomt i tilknytning til petroleumsinstallasjoner, og hva slags effekt et slikt kraftverk kan ha på strømprisen i regionen. Disse medlemmer frykter at dersom anlegget skal fungere som et konvensjonelt gasskraftverk i regionen, vil marginalprisen for strøm i det aktuelle budområdet NO4 settes av gassprisen i mange driftstimer.

Dette vil i så fall bety at strømprisen i NO4 kan bli lik europeiske strømpriser, som ofte settes av prisen på gasskraft. Disse elementene bør sees nærmere på når man vurderer mulighetene for gasskraftverk med karbonfangst og -lagring til Melkøya.

Disse medlemmer viser videre til høringsinnspillene som er kommet til representantforslagene. KonKraft og Offshore Norge viser til at en karbonfangstløsning for Melkøya har vært utredet og analysert i mange år og funnet ulønnsom og teknisk komplisert. De mener det dermed vil være svært uklok av Stortinget å pålegge Equinor og partnere å bygge et karbonfangst-anlegg til estimert 40–45 mrd. kroner, på toppen av alle kostnadene som allerede er bundet opp for Snøhvit Future.

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti mener det er avgjørende å sikre nok kraft til Melkøya/Hammerfest-regionen i lys av elektrifiseringen av Hammerfest LNG. Prosjektet innebærer et betydelig kraftbehov, og disse medlemmer mener det er nødvendig å vurdere flere tiltak for å øke kraftproduksjonen.

Disse medlemmer viser til Dokument 8:115 S (2022–2023), jf. Innst. 276 S (2022–2023), om at kraft til Hammerfest LNG og Snøhvit må baseres på gasskraftverk med karbonfangst og -lagring (CCS). Disse medlemmer påpeker at dagens tillatelse for elektrifiseringsprosjektet ikke står i veien for å etablere et gasskraftverk med karbonfangst og -lagring for å dekke det betydelig økte kraftbehovet. Disse medlemmer mener derfor regjeringen må innhente en uavhengig vurdering av hvordan et gasskraftverk med karbonfangst og -lagring best kan etableres i tilknytning til Melkøya eller et annet sted i Hammerfest-regionen.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge fram en sak om hvordan etablering av et gasskraftverk med karbonfangst og -lagring kan etableres i tilknytning til Melkøya/Hammerfest-regionen.»

Komiteens medlemmer fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at karbonfangst og -lagring (CCS) er en alternativ teknologisk løsning som kan brukes for å oppnå utslippsreduksjonene fra produksjonsanlegget på Melkøya. Disse medlemmer understreker at CCS er en etablert og anerkjent klimateknologi som har vært i bruk over lengre tid, men som den stadig utvikles videre gjennom forskning, innovasjon og utprøving. Teknologiske fremskritt bidrar til at CCS-løsninger blir mer effektive og at kostnadene gradvis reduseres, noe som gradvis gjør teknologien til et mer konkurransedyktig al-

alternativ for utslippsreduksjon i industrien. Disse medlemmer merker seg at Norge er ledende innen CCS-teknologi og har vært en pioner på feltet, blant annet gjennom de eksisterende lagringsprosjektene på Sleipner og Snøhvit.

Disse medlemmer viser til at flere aktører har pekt på at det finnes aktuelle løsninger for gasskraftverk med CCS, og at disse kan være rimeligere enn det som har blitt lagt til grunn i beslutningen om å godkjenne Snøhvit Future.

Disse medlemmer vil påpeke at elektrifiseringen av Melkøya vil kreve betydelige mengder kraft, noe som vil svekke kraftbalansen i Finnmark og føre til høyere strømpriser for husholdninger og næringsliv. En slik omdisponering av kraftressurser vil kunne få negative konsekvenser for annen næringsutvikling i Finnmark. Disse medlemmer mener derfor det er riktig å på nytt utrede om CCS kan være et aktuelt alternativ til å elektrifisere Melkøya med kraft fra land.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen på nytt vurdere om gasskraftverk med karbonfangst og -lagring (CCS) kan være et alternativ til planlagt elektrifisering med kraft fra strømmettet.»

Komiteens medlemmer fra Arbeiderpartiet og Høyre viser til merknaden over, som hevder at CCS er en etablert teknologi som har vært brukt i lang tid. Disse medlemmer påpeker at dette gjelder karbonfangst før forbrenning, slik man for eksempel har gjort ved Sleipner-feltet siden 1996 og ved Snøhvit-feltet siden 2008, men ikke for gasskraftverk med karbonfangst og -lagring, hvor man fanger CO₂ fra avgasser etter forbrenning.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at det i en utredning om en «Plan-B» for Melkøya kan være naturlig å vurdere om gasskraftverk med karbonfangst i Hammerfest-området kan bidra til å oppnå et «Kraft- og industriløft for Finnmark» i takt med teknologiutvikling og endringer i kostnadsprognoser.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne er kjent med at det er flere selskap som ser på muligheten for å bygge flytende gasskraftverk med CCS i Hammerfest. Et av disse har allerede en intensjonsavtale med Polarbase og har planer om å sende melding med forslag til utredningsprogram i nær framtid. Felles for alle som ser på muligheten for et gasskraftverk med CCS, er at de sier de kan ha dette klart før 2030. En slik løsning betyr at en får kuttet utslippene før regjeringens plan for elektrifisering vil kutte utslippene, en får gjort det uten de store naturinngrepene som ville bli konsekvensen av å produsere tilsvarende mengde kraft

fra vindkraft, og en sikrer seg mot at det begås nye brudd på menneskerettighetene. Det må for all del unngås en ny Fosen-sak. I tillegg vil forslagsstillernes forslag til løsning gjøre at man ikke legger økt press på kraftsituasjonen og strømprisene i Finnmark.

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen pålegge Equinor å stille med erstatningskraft tilsvarende deres kraftbehov ved elektrifisering av Melkøya. Erstatningskraften må kutte utslippene fra Melkøya med minimum 90 pst.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til utslippsfrie alternativer, eventuelt alternativer som kutter utslippene med minimum 90 pst., til den planlagte elektrifiseringen av Melkøya.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen pålegge Equinor å stille med erstatningskraft gjennom gasskraft med karbonfangst og -lagring (CCS), eventuelt i kombinasjon med flytende havvind, slik at utslippene fra Melkøya kuttet raskt og før 2030.»

Komiteens medlemmer fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne viser til at det har vært bred konsensus i norsk politikk om forurenser betaler-prinsippet. Med det såkalte «Kraft- og industriløftet for Finnmark» er dette prinsippet snudd på hodet, og forvandlet til Finnmark betaler-prinsippet. Dette undergraver norsk klimapolitikk og skyver kostnadene for utslippskuttene over på Finnmarks befolkning og natur.

Videre mener disse medlemmer at Stortingets bestilling om på nytt å utrede karbonfangst og -lagring som alternativ til elektrifisering ikke ble oppfylt. I stedet fikk Stortinget en utredning fra Oljedirektoratet (nå Sjøkeldirektoratet), som viste til en gammel utredning fra 2010. Statens eget foretak for karbonfangst og -lagring, Gassnova, ble ikke forespurt. Dette er svært kritikkverdig.

Disse medlemmer viser til artikkel i e24.no, 28. mars 2023, hvor sjefsforsker ved Sintef argumenterer for at Equinor sine kostnadsberegninger for karbonfangst og -lagring er for høye. I en eventuell fremtidig utredning mener disse medlemmer at Gassnova, statens eget foretak for CCS, bør være den primære fagin-

stansen som vurderer mulighetene for løsninger med karbonfangst og -lagring.

Disse medlemmer viser til «de ti oljebud», hvor det tredje forlanger «at det med basis i petroleum utvikles ny næringsvirksomhet» (Innst. S. nr. 294 (1970–1971), side 638). Norge har gode forutsetninger for å utvikle karbonfangst og -lagring. Vi har både fagfolk og en industri som trenger teknologi for å kutte utslipp. Disse løsningene må petroleumssektoren bidra til, nettopp slik Stortinget la til grunn i formuleringen av de ti oljebud.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen bruke eierskapet i Equinor til å sørge for at selskapet kutter sine utslipp på andre måter enn ved elektrifisering av Hammerfest LNG på Melkøya, og utrede karbonfangst og -lagring videre.»

Disse medlemmer mener CCS er en bedre løsning for Finnmark enn elektrifisering, men kan ikke se at det er fellesskapets ansvar å finansiere Equinors utslippskutt. Olje- og gassnæringen i Norge har hatt høye inntekter de siste årene. Disse medlemmer mener at det er naturlig at Equinor selv tar hele regningen for eventuelle utslippsreducerende tiltak.

Disse medlemmer fremmer følgende forslag:

«Stortinget ber regjeringen legge til grunn at eventuell karbonfangst og -lagring (CCS) på Hammerfest LNG ikke skal finansieres med statlige midler.»

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å fremheve at Snøhvit Future-prosjektet på Melkøya behøver mer kraft. Disse medlemmer mener dette bør realiseres ved å utvide dagens gasskraftverk.

Komiteens medlem fra Sosialistisk Venstreparti mener det haster å kutte utslipp av klimagasser. Utslippene fra Melkøya er blant de største utslippene av klimagasser i Norge. Sosialistisk Venstreparti frykter at regjeringens plan for elektrifisering av Melkøya med kraft fra land vil ta for lang tid, noe som gjør at man ikke får kuttet utslippene raskt nok. Utslippene vil fortsette i mange år, konfliktene vil bli for store, og det er fare for nye menneskerettsbrudd knyttet til regjeringens planer. I tillegg er det stor fare for at regjeringens planer vil øke kraftprisene i Nord-Norge kraftig, noe som vil gå ut over folk og næringsliv.

Dette medlem viser til at det brukes rundt 140 TWh elektrisk strøm i året i Norge. Det er forventet at elektrifiseringen av sokkelen kommer til å bruke rundt 20 TWh i 2030. Dette er rundt 14 pst. av det totale norske strømforbruket. Dette vil legge beslag på en betydelig del av det norske kraftoverskuddet og føre til høyere og mer ustabile priser for folk og næringsliv. Elektrifisering

av sokkelen med kraft fra land er en kraftig subsidiering av oljenæringen, hvor oljeselskaper får svært mye billigere kraft fra land enn de ville fått med fortsatt gasskraftproduksjon med økte CO₂-avgifter. Samtidig står oljenæringen for store deler av norske CO₂-utslipp. Å kutte utslippene fra oljeinstallasjoner og prosessanlegg er et viktig bidrag til å kutte globale utslipp og norske utslipp og nå norske klimamål. Løsningene som velges for å gjøre dette, må derfor være noe annet enn elektrifisering med kraft fra det vanlige strømmettet.

Dette medlem mener derfor at oljeselskapene må pålegges å skaffe erstatningskraft enten via flytende havvind eller gasskraftverk med CCS.

Dette medlem vil også understreke betydningen av å forsterke og oppgradere strømmettet i Finnmark.

Det er svært lite som tyder på at regjeringens kraftløft vil bidra med nok energi raskt nok til å sikre fortsatt utvikling av fastlandsindustri og næringer i Finnmark samtidig som man elektrifiserer Melkøya-anlegget med kraft fra det vanlige nettet. De omfattende planene for bygging av vindkraftverk vil også medføre store naturinngrep, og det er en fare for nye brudd på samenes menneskerettigheter. Derfor må det velges andre løsninger for å både kutte utslippene fra Melkøya raskt, og sikre fortsatt utvikling av andre næringer i Finnmark samt ta vare på natur og urfolks rettigheter.

Equinor har selv i dokumenter Sosialistisk Venstreparti har fått frigjort, påpekt at det er flere utfordringer knyttet til tidsplan, arealinngrep, urfolksrettigheter m.m. ved regjeringens plan for elektrifisering. På grunn av risikoen for at det kan bli forsinkelser i krafttilførselen, har Equinor gjort studier av gasskraft med CCS og vurdert partnere som kan gjennomføre dette. Forslagsstillerne mener derfor at regjeringen må pålegge Equinor å elektrifisere Melkøya med gasskraftverk med CCS, eventuelt i kombinasjon med flytende havvind.

3. Forslag fra mindretall

Forslag fra Arbeiderpartiet og Høyre:

Forslag 1

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2026 i Prop. 1 S (2025–2026) legge frem en konkret tidslinje med de viktigste prosessstegene, herunder konsultering med samiske interesser og tidspunkt for myndighetsbeslutninger, som sannsynliggjør realiseringen av et «Kraft- og industriløft for Finnmark».

Forslag 2

Stortinget ber regjeringen i forbindelse med statsbudsjettet for 2026 i Prop. 1 S (2025–2026) gi en statusrapport om «Kraft- og industriløft for Finnmark», samt presentere en oppdatert statusrapport årlig deretter frem til det er realisert.

Forslag fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre, Miljøpartiet De Grønne og Kristelig Folkeparti:*Forslag 3*

Stortinget ber regjeringen legge fram en sak om hvordan etablering av et gasskraftverk med karbonfangst og -lagring kan etableres i tilknytning til Melkøya/Hammerfest-regionen.

Forslag fra Senterpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Rødt:*Forslag 4*

Stortinget ber regjeringen legge til rette for at Statnett kan frigi kraften som er tildelt elektrifiseringsprosjektet på Melkøya, og legge til rette for at næringsaktører kan søke om nettilgang og tildeling av denne kraften.

Forslag fra Senterpartiet, Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 5*

Stortinget ber regjeringen på nytt vurdere om gasskraftverk med karbonfangst og -lagring (CCS) kan være et alternativ til planlagt elektrifisering med kraft fra strømmettet.

Forslag fra Senterpartiet og Fremskrittspartiet:*Forslag 6*

Stortinget ber regjeringen snarest stanse elektrifiseringen av Hammerfest LNG på Melkøya med kraft fra land og starte prosessen med å planlegge for utvidelse av gasskraftverket på Melkøya for å fremskaffe nok kraft til Snøhvit Future-prosjektet.

Forslag fra Høyre:*Forslag 7*

Stortinget ber regjeringen starte utredningene av en plan B for å sikre ny kraft i NO4 tilsvarende behovet til Melkøya, dersom det fremkommer i regjeringens årlige statusrapport for «Kraft og industriløft for Finnmark» at ny fornybar kraft ikke er tilkoblet nettet innen 2030, og sørge for at denne planen ferdigstilles og presenteres senest i 2028.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 8*

Stortinget ber regjeringen avvise vindkraftsøknader som innebærer inngrep i områder med urørt natur, reinbeite eller andre viktige natur- og friluftslivsverdier.

Forslag fra Senterpartiet:*Forslag 9*

Stortinget ber regjeringen pålegge Equinor å drive gasskraftverket på Melkøya videre samt starte arbeidet med forlengelse av eksisterende konsesjon.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Rødt og Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 10*

Stortinget ber regjeringen instruere Statnett om å frata Equinor reservert nytt forbruk til Snøhvit Future-prosjektet og elektrifiseringen av Hammerfest LNG på Melkøya.

Forslag 11

Stortinget ber regjeringen legge frem en ny sak for Stortinget om fremtiden til Hammerfest LNG på Melkøya i forbindelse med statsbudsjettet for 2026.

Forslag 12

Stortinget ber regjeringen pålegge Equinor å stille med erstatningskraft tilsvarende deres kraftbehov ved elektrifisering av Melkøya. Erstatningskraften må kutte utslippene fra Melkøya med minimum 90 pst.

Forslag 13

Stortinget ber regjeringen bruke eierskapet i Equinor til å sørge for at selskapet kutter sine utslipp på andre måter enn ved elektrifisering av Hammerfest LNG på Melkøya, og utrede karbonfangst og -lagring videre.

Forslag 14

Stortinget ber regjeringen legge til grunn at eventuell karbonfangst og -lagring (CCS) på Hammerfest LNG ikke skal finansieres med statlige midler.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti, Venstre og Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 15*

Stortinget ber regjeringen utrede hvordan det økte kraftbehovet fra Snøhvit Future-prosjektet kan stimuleres til utbygging av flytende havvind, og komme tilbake til Stortinget på egnet måte.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Rødt:*Forslag 16*

Stortinget ber regjeringen instruere Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE) om å stanse behandlingen av vindkraftsøknader i Finnmark tilknyttet «Kraft- og industriløft for Finnmark».

Forslag 17

Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til utslippsfrie alternativer, eventuelt alternativer som kutter utslippene med minimum 90 pst., til den planlagte elektrifiseringen av Melkøya.

Forslag fra Fremskrittspartiet:*Forslag 18*

Stortinget ber regjeringen redusere kravene for utslippskutt fra petroleumsvirksomhet på norsk sokkel.

Forslag fra Sosialistisk Venstreparti og Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 19*

Stortinget ber regjeringen pålegge Equinor å stille med erstatningskraft gjennom gasskraft med karbonfangst og -lagring (CCS), eventuelt i kombinasjon med flytende havvind, slik at utslippene fra Melkøya kuttes raskt og før 2030.

Forslag fra Rødt:*Forslag 20*

Stortinget ber regjeringen legge fram en ny sak for Stortinget om hvordan utslippene fra Hammerfest LNG på Melkøya kan kuttes uten store belastninger på

dagens kraftsystem eller ved utbygging av vindkraft, i forbindelse med statsbudsjettet for 2026.

Forslag fra Miljøpartiet De Grønne:*Forslag 21*

Stortinget ber regjeringen legge fram en plan for stenging av Hammerfest LNG innen 2030.

4. Komiteens tilråding

Komiteens tilråding fremmes av medlemmene i komiteen fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti.

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentene og rå Stortinget til å gjøre følgende

v e d t a k :

Stortinget ber regjeringen sørge for at omsøkte prosjekter som kan gi tilstrekkelig kraft til Melkøya sikres fremdrift og deretter realitetsbehandling, slik at de potensielt kan være i drift innen 2030, og øke tempoet for realisering av kraftløftet.

Oslo, i energi- og miljøkomiteen, den 8. april 2025

Ingvild Kjerkol

leder

Bård Ludvig Thorheim

ordfører

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref
24/2475-

Dato
18. februar 2025

Svar på representantforslag 61 S (2024-2025) om elektrifisering av Melkøya med gasskraft med CCS

Jeg viser til brev fra Stortinget 6. februar 2025 vedlagt representantforslag 61 S (2024-2025) fra stortingsrepresentantene Lars Haltbrekken og Kirsti Bergstø. Komiteen har også bedt om vurdering av fire andre representantforslag som også vedrører Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG mv. I det følgende gis det derfor en samlet vurdering.

Representantene fremmer følgende forslag:

Stortinget ber regjeringen pålegge Equinor å stille med erstatningskraft gjennom gasskraft med CCS, eventuelt i kombinasjon med flytende havvind, slik at utslippene fra Melkøya kuttes raskt og før 2030.

Snøhvitfeltet er Norges nest største gassfelt og produksjonen er derfor svært viktig for Norges posisjon som en pålitelig og langsiktig leverandør av gass. Hammerfest LNG (Melkøya) er Nord-Norges største industrianlegg og sysselsetter nær 700 personer, inkludert leverandører og lærlinger.

Rettighetshavere i Snøhvitfeltet er Equinor Energy AS (operatør, 36,79 pst.), Petoro AS (30,00 pst.), TotalEnergies EP Norge AS (18,40 pst.), Vår Energi ASA (12,00 pst.) og Harbour Energy Norge AS (2,81 pst.).

Snøhvit Future-prosjektet innebærer økt utvinning av gass fra Snøhvitfeltet gjennom landkompresjon og omlegging av energiforsyningen fra gassturbindrevne generatorer (energianlegget) til full drift med kraft fra nettet.

Snøhvit Future-prosjektet vil øke gassproduksjonen fra Snøhvitfeltet med om lag 55 mrd. Sm³ gass og forlenger levetiden på Hammerfest LNG til etter 2040. Prosjektet vil redusere CO₂-utslippene fra anlegget på Melkøya med 90 prosent, tilsvarende 850 000 tonn CO₂ per år. Omlegging til drift med kraft fra nettet vil føre til at gassen fra Snøhvit produseres med svært lave klimagassutslipp.

Prosjektet er avgjørende for å opprettholde en høy produksjon fra Snøhvitfeltet, og bidrar dermed til å sikre høye leveranser av gass fra felt på norsk kontinentalsokkel fram mot 2050. Leveransene av gass i form av LNG fra Snøhvitfeltet har markedsfleksibilitet gjennom at de kan fraktes og leveres til kjøpere, ikke bare i Europa, men over hele verden.

Det er ikke rettslig grunnlag for å trekke godkjenningen av Snøhvit Future-prosjektet tilbake Energidepartementet godkjente 8. august 2023 planene knyttet til Snøhvit Future-prosjektet. Dette gjaldt endret plan for utbygging og drift (PUD) og endret plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG, konsesjon til ny 420 kV-ledning fra Skaidi til Hyggevatn transformatorstasjon i Hammerfest og 132 kV-ledning fra Hyggevatn til Melkøya.

De nevnte vedtakene ble fattet etter omfattende og grundige prosesser i tråd med relevant lovgivning fastsatt av Stortinget.

Stortinget ble ikke forelagt prosjektet før godkjenning da prosjektet falt under investeringsgrensen, jf. fullmakt VI *Utbyggingsprosjekt på norsk kontinentalsokkel*. Hvorvidt saken likevel skulle forelegges Stortinget var også til stortingsbehandling som eget forslag, og et bredt flertall avviste at saken skulle legges frem for Stortinget før departementet fattet vedtak i saken.

Representantenes forslag vil i praksis være det samme som å trekke tilbake godkjenningen av Snøhvit Future-prosjektet. I Norge skal de som har fått tillatelser fra myndighetene kunne stole på at myndighetene ikke ombestemmer seg. Det er derfor svært strenge krav til omgjøring av vedtak når det rammer en privat part. Adgangen til å trekke tilbake et vedtak når utbygging er igangsatt og en vesentlig del av investeringen er gjort, er svært begrenset.

Det er ingen nye opplysninger eller fakta som er fremkommet etter at vedtakene ble fattet som kan gi grunnlag for omgjøring. Omgjøring av vedtakene for Snøhvit Future har ikke noe rettslig grunnlag, og vil i så fall være en ulovlig omgjøring. Det er derfor uaktuelt å trekke tilbake gitte tillatelser knyttet til Snøhvit Future-prosjektet.

Stabile og forutsigbare rammevilkår er en bærebjelke i norsk petroleumspolitik og er helt avgjørende for at vi skal kunne videreutvikle petroleumssektoren. Skulle en forsøke en omgjøring, vil det være skadelig langt utover petroleumssektoren. Hvis staten plutselig skulle trekke tilbake godkjenninger av milliardprosjekter uten dekning i regelverket eller ved at faktagrunnlaget er endret, ville dette ha store næringspolitiske implikasjoner og investeringsklimaet i Norge vil bli svært negativt påvirket.

Equinor er operatør og en av rettighetshaverne i Snøhvitfeltet. Staten er eier i Equinor for å opprettholde et ledende energiselskap med hovedkontorfunksjoner i Norge. Statens mål for eierskapet er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Det er uaktuelt å bruke eierskapet i Equinor for å forsøke å stanse Snøhvit Future-prosjektet eller pålegge selskapet å gjennomføre ytterligere utredninger av alternativer til Snøhvit Future-prosjektet, inklusive karbonfangst og -lagring i Finnmark. Ansvar for slike driftsrelaterte beslutninger verken skal eller bør tilligge staten som aksjonær, jf. rollefordelingen mellom eier og selskapene som følger av selskapslovgivningen og som omtalt i eierskapsmeldingen Meld. St. 6 (2022–2023).

En stans av prosjektet vil ha store negative konsekvenser

De forventede investeringene i Snøhvit Future-prosjektet er nå antatt å bli 16,3 mrd. i 2024-kroner. Snøhvit Future-prosjektet er under full utbygging/gjennomføring. Operatøren Equinor opplyser om at om lag 30 prosent av prosjektet allerede er gjennomført. Alle store kontrakter er tildelt og byggearbeidene har startet på alle steder som omfattes av prosjektet.

Rettighetshaverne har allerede brukt 5 mrd. kroner på utbyggingen. Rettighetshaverne har forpliktet seg til kostnader på mer enn 13 mrd. kroner.

Prosjektet gir store, positive ringvirkninger lokalt, regionalt og nasjonalt. Operatøren venter at 70 prosent av leveransene til prosjektet vil gå til bedrifter i Norge. I tillegg til vanlig bemanning på Hammerfest LNG, arbeider det i dag om lag 1100 personer med Snøhvit Future-prosjektet. Prosjektet er i byggefasen ventet å gi nasjonale sysselsettingsvirkninger på 5400 årsverk, hvorav 1700 av disse er regionale.

En stans av Snøhvit Future-prosjektet nå, slik representantenes forslag i praksis innebærer, vil ha alvorlige konsekvenser for produksjonen fra Snøhvitfeltet på kort, mellomlang og lang sikt. Det ville vært svært krevende og dyrt å endre prosjektet nå, og det vil skape usikkerhet om levetiden til Hammerfest LNG og arbeidsplassene på anlegget. Stans i prosjektet vil også påvirke leverandørene og deres ansatte som nå arbeider med å gjennomføre Snøhvit Future.

I godkjenningen av Snøhvit Future ble det stilt vilkår av hensyn til kraftsystemet

Hammerfest LNG drives i dag med fem gassturbindrevne generatorer som produserer strøm. I tillegg er det installert varmegjenvinning der restvarme fra eksosgass brukes til å dekke varmebehovet på Melkøya. Hammerfest LNG forsynes i tillegg med noe kraft fra nettet.

Energianlegget på Hammerfest LNG har egen anleggskonsesjon etter energiloven. Konsesjonen etter energiloven varer frem til 1. juli 2033. Konsesjonen berøres ikke av Snøhvit Future-prosjektet. Utfasingen av energianlegget vil, når den tid kommer, være gjenstand for en egen behandling etter energiloven. Dersom anlegget skal avvikles krever dette godkjenning av NVE.

I godkjenningene av Snøhvit Future-prosjektet ble det satt som vilkår at rettighetshaverne tidligst 1. januar 2030 kan øke sitt effektuttak utover det de har rett til å ta ut i dag, med

mindre departementet bestemmer noe annet. Rettighetshaverne la i sine planer opp til at omlegging til full drift med kraft fra nettet ville skje i løpet av 2028.

Videre er det i godkjenningene lagt til grunn at dersom hensynet til kraftsituasjonen tilsier det, vil departementet før 1. januar 2030 gå i dialog med rettighetshaverne for å finne avtalebaserte løsninger for å sikre periodevis drift ved det eksisterende energianlegget ved Hammerfest LNG fram til utløpet av konsesjonen på anlegget i 2033. Det er satt vilkår om at rettighetshaverne skal medvirke til en slik avtalebasert løsning. En avtalebasert løsning kan for eksempel være at rettighetshaverne driver anlegget i særlige perioder eller at staten overtar anlegget. En vurdering av behov for en slik løsning vil skje senest i 2028. Energidepartementet har initiert dialog med rettighetshaverne om oppfølgingen av dette vilkåret.

Alternative løsninger til drift med kraft fra nettet er vurdert flere ganger

Den første utbyggingsplanen for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG ble godkjent av departementet i 2002 etter at saken var fremmet for Stortinget.

Det ble i godkjenningen stilt vilkår om at rettighetshaverne i framtiden skulle «*tilstrebe å benytte utslippsreducerende teknologi som kan bidra til ytterligere reduksjon av klimagasser*». Rettighetshaverne har i flere runder vurdert alternativer for å redusere CO₂-utslippene, bl.a. omlegging til drift med kraft fra nettet og CO₂-håndtering.

Operatøren Statoil gjennomførte i 2010 en studie av CO₂-håndtering på de fem gassturbinene på anlegget. Tiltakskostnadene ved CO₂-håndtering ble i studien beregnet til 4500-6000 kroner per tonn CO₂. Rettighetshaverne konkluderte med at de ikke ville arbeide videre med løsningen på grunn av de høye tiltakskostnadene.

I forbindelse med planleggingen av Snøhvit Future-prosjektet foretok operatøren en ny vurdering av CO₂-håndtering på anlegget basert på studien fra 2010, og konkluderte med at det ikke hadde vært en teknologi- og kostnadsutvikling som endret konklusjonene. Alternativet ble derfor lagt bort i planleggingsfasen for Snøhvit Future.

Rettighetshaverne valgte høsten 2021 omlegging til drift med kraft fra nettet som løsning, og modnet denne frem til investeringsbeslutning og innlevering av utbyggingsplan til myndighetene i 2022. Departementet godkjente utbyggingsplanen i august 2023.

Rettighetshaverne har gjennom Snøhvit Future levert på de forventningene staten har hatt til utslippsreduksjoner fra anlegget siden 2002. CO₂-avgift og kvoteplikt under EU ETS har i lang tid vært hovedvirkemidlene for å redusere utslippene fra petroleumssektoren. Utslippskostnaden gir rettighetshaverne sterke incentiver til å redusere sine produksjonsutslipp. Samtidig gir de ikke insentiver til å gjennomføre svært dyre tiltak. Dersom rettighetshaverne skulle ha gjennomført svært dyre, og ulønnsomme utslippsreducerende tiltak med den statlig fastsatte forventede utslippskostnaden framover, som CO₂-håndtering ved Hammerfest LNG, ville regningen i all vesentlig grad tilfalle

fellesskapet. Dette fordi kostnadene ville gått til fradrag i petroleumsskatten slik at staten ville ha betalt 78 pst. av rettighetshavernes ekstrakostnader. I tillegg ville staten betale 100 pst. av kostnadene for SDØE/Petoros andel. Det betyr at over 80 pst. av merkostnadene ville betales av samfunnet i form av lavere innbetaling til Statens pensjonsfond utland (SPU).

Equinor vurderte i 2024, på eget initiativ, om det kunne være lønnsomt med et gasskraftverk med CO₂-håndtering i Finnmark for ytterligere å øke krafttilgangen i området. Det ble gjennomført mulighetsstudier av løsninger med gasskraftverk med CO₂-håndtering. Energidepartementet ble i november 2024 orientert om at arbeidet var avsluttet av selskapet fordi et slikt prosjekt ikke var kommersielt interessant. Departementet tok beslutningen til etterretning.

Det er også noen leverandører som har lansert løsninger med flytende gasskraftverk med CO₂-håndtering knyttet til Hammerfest LNG eller på andre steder langs kysten. Det vil være opp til disse aktørene å utvikle og beslutte slike prosjekter hvis de finner disse kommersielt attraktive.

Tidligere behandlinger av saken i Stortinget

Jeg vil minne representantene om at Snøhvit Future-prosjektet har flere ganger vært tema i Stortinget – både før og etter at departementet godkjente planene knyttet til prosjektet.

Stortinget behandlet våren 2023 Representantforslag 90 S (2022-2023) om *stortingsbehandling av endret plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG* fra Rødt. Et bredt flertall på Stortinget stemte mot forslaget.

Stortinget ba 18. april 2023 regjeringen om «... i forbindelse med behandlingen av Snøhvit Future, foreta en egen vurdering av om fangst og lagring av CO₂ kan være et alternativ til elektrifisering av Melkøya med kraft fra land som kan realiseres innen 2029 og gjennomføres uten at fremtidig gassproduksjon blir redusert.». Stortingets vedtak ble fulgt opp i forbindelse med myndighetsbehandlingen av planene for Snøhvit Future.

Stortinget behandlet før jul i 2023 Representantforslag 21 S (2023-2024) om å stanse elektrifiseringen av Melkøya fra Rødt gjennom å trekke tilbake besluttede vedtak. Et bredt flertall på Stortinget stemte mot forslaget.

Om erstatningskraft generelt

Jeg vil også understreke at et krav om at petroleumsnæringen må «bidra med erstatningskraft» for å få godkjenning vil reise flere spørsmål knyttet til norsk energipolitikk, herunder likebehandlingsspørsmål.

Skulle en pålegge selskapene å investere i energiteknologier som selskapene ikke finner kommersielt lønnsomme, griper staten inn i disse beslutningene. På denne måten bryter et slikt forslag med rollefordelingen mellom myndigheter og petroleumsselskapene, inkludert prinsippene for petroleumsskatten og SDØE.

Et krav om at rettighetshaverne i nye prosjekter med kraft fra land må bidra med erstatningskraft tilsvarende eget forbruk, vil innebære at kostnadene ved omlegging til drift med kraft fra land vil øke så lenge kostnaden ved «erstatningskraften» som må skaffes kommer fra løsninger som per i dag ikke er lønnsomme, f.eks. havvind eller gasskraftverk med CO₂-håndtering. Økte kostnader som følge av et krav om erstatningskraft vil øke kostnadssiden ved slike prosjekter og dermed redusere lønnsomheten, øke tiltakskostnadene og gjøre kraft fra land-prosjekter enda mer krevende å beslutte for rettighetshaverne. Et slikt krav vil derfor trekke i retning av gjennomføring av færre prosjekter med kraft fra land og dermed mindre utslippsreduksjoner i Norge. Det vil igjen – hvis en for høy utslippskostnad opprettholdes – medføre fare for tidlig nedstengning og tap av samfunnsøkonomisk lønnsom produksjon.

Et slikt krav vil føre til at nye utbyggingsprosjekter blir mindre lønnsomme fordi de pålegges en merkostnad til etablering av ny kraftforsyning. Det kan gjøre det som framstår som marginale prosjekter ulønnsomme. Videre er det staten som vil betale den klart største delen av kostnadene ved et slikt krav, ikke rettighetshaverne, jf. omtale over i avsnitt om *Alternative løsninger til drift med kraft fra nettet er vurdert flere ganger*.

Merkostnader til erstatningskraft kan på generell basis føre til at prosjekter som gir utslippskutt i Norge ikke blir realisert og at det derfor heller ikke kommer «erstatningskraft».

En videreføring av dagens politikk med en sak til sak-vurdering av kraft fra land-prosjekter kombinert med en offensiv satsing på utbygging av ny kraftproduksjon, inkl. havvind, vil derimot kunne levere både lavere utslipp og økt kraftproduksjon.

Jeg anbefaler at forslaget ikke vedtas.

Med hilsen

Terje Aasland

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref
24/2475-

Dato
18. februar 2025

Svar på representantforslag 62 S (2024-2025) om å stanse elektrifiseringen av Hammerfest LNG på Melkøya

Jeg viser til brev fra Stortinget 6. februar 2025 vedlagt representantforslag 62 S (2024-2025) fra stortingsrepresentantene Sylvi Listhaug, Bengt Rune Strifeldt, Frank Edvard Sve, Per-Willy Amundsen, Erlend Wiborg, Hans Andreas Limi, Dagfinn Henrik Olsen, Himanshu Gulati, Silje Hjemdal og Marius Arion Nilsen.

Representantene fremmer følgende forslag:

1. *Stortinget ber regjeringen snarest stanse elektrifiseringen av Hammerfest LNG på Melkøya.*
2. *Stortinget ber regjeringen starte prosessen med å planlegge for utvidelse av gasskraftverket på Melkøya, for å fremskaffe nok kraft til Snøhvit Future-prosjektet.*
3. *Stortinget ber regjeringen legge til rette for at Statnett kan frigi kraften som er tildelt elektrifiseringsprosjektet på Melkøya, og legge til rette for at næringsaktører kan søke om nettilgang og tildeling av denne kraften.*
4. *Stortinget ber regjeringen redusere kravene for utslippskutt fra petroleumsvirksomhet på norsk sokkel.*

Snøhvitfeltet er Norges nest største gassfelt og produksjonen er derfor svært viktig for Norges posisjon som en pålitelig og langsiktig leverandør av gass. Hammerfest LNG (Melkøya) er Nord-Norges største industrianlegg og sysselsetter nær 700 personer, inkludert leverandører og lærlinger.

Rettighetshavere i Snøhvitfeltet er Equinor Energy AS (operatør, 36,79 pst.), Petoro AS (30,00 pst.), TotalEnergies EP Norge AS (18,40 pst.), Vår Energi ASA (12,00 pst.) og Harbour Energy Norge AS (2,81 pst.).

Snøhvit Future-prosjektet innebærer økt utvinning av gass fra Snøhvitfeltet gjennom landkompresjon og omlegging av energiforsyningen fra gassturbindrevne generatorer (energianlegget) til full drift med kraft fra nettet.

Snøhvit Future-prosjektet vil øke gassproduksjonen fra Snøhvitfeltet med om lag 55 mrd. Sm³ gass og forlenger levetiden på Hammerfest LNG til etter 2040. Prosjektet vil redusere CO₂-utslippene fra anlegget på Melkøya med 90 prosent, tilsvarende 850 000 tonn CO₂ per år. Omlegging til drift med kraft fra nettet vil føre til at gassen fra Snøhvit produseres med svært lave klimagassutslipp.

Prosjektet er avgjørende for å opprettholde en høy produksjon fra Snøhvitfeltet, og bidrar dermed til å sikre høye leveranser av gass fra felt på norsk kontinentalsokkel fram mot 2050. Leveransene av gass i form av LNG fra Snøhvitfeltet har markedsfleksibilitet gjennom at de kan fraktes og leveres til kjøpere, ikke bare i Europa, men over hele verden.

Det er ikke rettslig grunnlag for å trekke godkjenningen av Snøhvit Future-prosjektet tilbake Energidepartementet godkjente 8. august 2023 planene knyttet til Snøhvit Future-prosjektet. Dette gjaldt endret plan for utbygging og drift (PUD) og endret plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG, konsesjon til ny 420 kV-ledning fra Skaidi til Hyggevatn transformatorstasjon i Hammerfest og 132 kV-ledning fra Hyggevatn til Melkøya.

De nevnte vedtakene ble fattet etter omfattende og grundige prosesser i tråd med relevant lovgivning fastsatt av Stortinget.

Stortinget ble ikke forelagt prosjektet før godkjenning da prosjektet falt under investeringsgrensen, jf. fullmakt VI *Utbyggingsprosjekt på norsk kontinentalsokkel*. Hvorvidt saken likevel skulle forelegges Stortinget var også til stortingsbehandling som eget forslag, og et bredt flertall avviste at saken skulle legges frem for Stortinget før departementet fattet vedtak i saken.

Representantenes forslag 1 vil i praksis innebære å trekke tilbake godkjenningen av Snøhvit Future-prosjektet. I Norge skal de som har fått tillatelser fra myndighetene kunne stole på at myndighetene ikke ombestemmer seg. Det er derfor svært strenge krav til omgjøring av vedtak når det rammer en privat part. Adgangen til å trekke tilbake et vedtak når utbygging er igangsatt og en vesentlig del av investeringen er gjort, er svært begrenset.

Det er ingen nye opplysninger eller fakta som er fremkommet etter at vedtakene ble fattet som kan gi grunnlag for omgjøring. Omgjøring av vedtakene for Snøhvit Future har ikke noe rettslig grunnlag, og vil i så fall være en ulovlig omgjøring. Det er derfor uaktuelt å trekke tilbake gitte tillatelser knyttet til Snøhvit Future-prosjektet.

Stabile og forutsigbare rammevilkår er en bærebjelke i norsk petroleumpolitikk og er helt avgjørende for at vi skal kunne videreutvikle petroleumssektoren. Skulle en forsøke en omgjøring, vil det være skadelig langt utover petroleumssektoren. Hvis staten plutselig skulle trekke tilbake godkjenninger av milliardprosjekter uten dekning i regelverket eller ved at faktagrunnlaget er endret, vil dette ha store næringspolitiske implikasjoner og investeringsklimaet i Norge vil bli svært negativt påvirket.

En stans av prosjektet vil få store negative konsekvenser

De forventede investeringene i Snøhvit Future-prosjektet er nå antatt å bli 16,3 mrd. i 2024-kroner. Snøhvit Future-prosjektet er under full utbygging/gjennomføring. Operatøren Equinor opplyser om at om lag 30 prosent av prosjektet allerede er gjennomført. Alle store kontrakter er tildelt og byggearbeidene har startet på alle steder som omfattes av prosjektet. Rettighetshaverne har allerede brukt 5 mrd. kroner på utbyggingen. Rettighetshaverne har forpliktet seg til kostnader på mer enn 13 mrd. kroner.

Prosjektet gir store, positive ringvirkninger lokalt, regionalt og nasjonalt. Operatøren venter at 70 prosent av leveransene til prosjektet vil gå til bedrifter i Norge. I tillegg til vanlig bemanning på Hammerfest LNG, arbeider det i dag om lag 1100 personer med Snøhvit Future-prosjektet. Prosjektet er i byggefasen ventet å gi nasjonale sysselsettingsvirkninger på 5400 årsverk, hvorav 1700 av disse er regionale.

En stans av Snøhvit Future-prosjektet nå, slik representantene foreslår, vil ha alvorlige konsekvenser for produksjonen fra Snøhvitfeltet på kort, mellomlang og lang sikt. Det ville vært svært krevende og dyrt å endre prosjektet nå, og det vil skape usikkerhet om levetiden til Hammerfest LNG og arbeidsplassene på anlegget. Stans i prosjektet vil også påvirke leverandørene og deres ansatte som nå arbeider med å gjennomføre Snøhvit Future.

Reservasjon av kapasitet i nettet

Det er nettselskapene som forvalter kapasiteten i strømmettet og som behandler forespørsler om ny og økt kapasitet i nettet. Dersom et prosjekt som har fått reservere kapasitet i nettet likevel ikke skal gjennomføres, vil nettselskapet omfordele denne kapasiteten til andre prosjekter. Når det gjelder forslag om å instruere Statnett til å frigjøre kapasiteten som er reservert til Snøhvit Future-prosjektet, så er det uansett ikke aktuelt all den tid regjeringen hverken ønsker eller har hjemmel til å trekke tilbake godkjenningen av Snøhvit Future-prosjektet.

For øvrig viser jeg til at reservert kapasitet til Snøhvit Future utgjør en begrenset del av reservert kapasitet i strømmettet i nord. Snøhvit Future-prosjektet har reservert 350 MW i transmisjonsnettet. I området nord for Ofoten er det reservert vesentlig mer kapasitet i strømmettet. Reservasjonen til Hammerfest LNG utgjør om lag en fjerdedel av det reserverte volumet i dette området. Det vil si at om lag 75 prosent er reservert til andre nærings- og industriplaner, særlig innen hydrogen og ammoniakk. Dersom man ser hele prisområdet NO4 under ett, utgjør Hammerfest LNG 15 prosent av det reserverte volumet.

For å legge til rette for vekst og utvikling i Finnmark har regjeringen lansert et kraft- og industriløft der det ble satt mål om å få på plass nytt nett og ny fornybar kraftproduksjon innen 2030, forutsatt konsesjon. Kraft- og industriløftet er lansert uavhengig av godkjenningen av Snøhvit Future-prosjektet, og er ingen betingelse for at elektrifiseringen kan gjennomføres. NVE er bedt om å prioritere framdrift i behandlingen av konsesjonssøknader om nett og kraftproduksjon i Finnmark høyt. Statnett prioriterer nettutviklingen i område Nord, med særlig vekt på Finnmark. I Systemutviklingsplan 2023 trekker Statnett frem Finnmark og Helgeland som områder hvor det er særlig viktig med fremdrift i nettutviklingen.

I oktober 2023 besluttet Statnett å reservere kapasitet til 465 MW økt forbruk nord for Ofoten. Noe av forbruket vil tilknyttes på vilkår som sikrer forsyningssikkerheten. Deler av volumet var kapasitet som ble frigjort fra aktører som Statnett ikke lenger vurderte som tilstrekkelig modne, mens 215 MW var ny kapasitet som følge av regjeringens kraft- og industriløft for Finnmark. Forventninger om økt kraftproduksjon i nordområdet, ga ifølge Statnett grunnlag for å frigi denne kapasiteten til økt forbruk. Dette viser at regjeringens politikk virker.

I godkjenningen av Snøhvit Future ble det stilt vilkår av hensyn til kraftsystemet

Hammerfest LNG drives i dag med fem gassturbindrevne generatorer som produserer strøm. I tillegg er det installert varmegjenvinning der restvarme fra eksosgass brukes til å dekke varmebehovet på Melkøya. Hammerfest LNG forsynes i tillegg med noe kraft fra nettet.

Energianlegget på Hammerfest LNG har egen anleggskonsesjon etter energiloven. Konsesjonen etter energiloven varer frem til 1. juli 2033. Konsesjonen berøres ikke av Snøhvit Future-prosjektet. Utfasingen av energianlegget vil, når den tid kommer, være gjenstand for en egen behandling etter energiloven. Dersom anlegget skal avvikles krever dette godkjenning av NVE.

I godkjenningene av Snøhvit Future-prosjektet ble det satt som vilkår at rettighetshaverne tidligst 1. januar 2030 kan øke sitt effektuttak utover det de har rett til å ta ut i dag, med mindre departementet bestemmer noe annet. Rettighetshaverne la i sine planer opp til at omlegging til full drift med kraft fra nettet ville skje i løpet av 2028.

Videre er det i godkjenningene lagt til grunn at dersom hensynet til kraftsituasjonen tilsier det, vil departementet før 1. januar 2030 gå i dialog med rettighetshaverne for å finne avtalebaserte løsninger for å sikre periodevis drift ved det eksisterende energianlegget ved Hammerfest LNG fram til utløpet av konsesjonen på anlegget i 2033. Det er satt vilkår om at rettighetshaverne skal medvirke til en slik avtalebasert løsning. En avtalebasert løsning kan for eksempel være at rettighetshaverne driver anlegget i særlige perioder eller at staten overtar anlegget. En vurdering av behov for en slik løsning vil skje senest i 2028. Energidepartementet har initiert dialog med rettighetshaverne om oppfølgingen av dette vilkåret.

Tidligere behandlinger i Stortinget

Snøhvit Future-prosjektet har flere ganger vært tema i Stortinget – både før og etter at departementet godkjente planene knyttet til prosjektet.

Stortinget behandlet våren 2023 Representantforslag 90 S (2022-2023) om *stortingsbehandling av endret plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG fra Rødt*. Et bredt flertall på Stortinget stemte mot forslaget.

Stortinget ba 18. april 2023 regjeringen om «... i forbindelse med behandlingen av Snøhvit Future, foreta en egen vurdering av om fangst og lagring av CO₂ kan være et alternativ til elektrifisering av Melkøya med kraft fra land som kan realiseres innen 2029 og gjennomføres uten at fremtidig gassproduksjon blir redusert.». Stortingets vedtak ble fulgt opp i forbindelse med myndighetsbehandlingen av planene for Snøhvit Future.

Stortinget behandlet før jul i 2023 Representantforslag 21 S (2023-2024) om å stanse elektrifiseringen av Melkøya fra Rødt gjennom å trekke tilbake besluttede vedtak. Et bredt flertall på Stortinget stemte mot forslaget.

Når det gjelder forslag 4 om at Stortinget skal be regjeringen om å «*redusere kravene for utslippskutt fra petroleumsvirksomhet på norsk sokkel*» vil jeg vise til at hovedvirkemidlene for å få ned utslippene av klimagasser fra petroleumssektoren er kvoteplikt og CO₂-avgift. Høye utslippskostnader gir selskapene sterk egeninteresse av å redusere utslippene fra produksjonen. Det er samlet nivå på kvoter og CO₂-avgift som er avgjørende for hvor store utslippsreduksjoner selskapene gjennomfører.

I forbindelse med behandlingen av Innst. 351 L (2019-2020) om midlertidige endringer i petroleumsskatteloven fattet Stortinget 10. juni 2020 anmodningsvedtak nr. 684:

«Stortinget ber regjeringen sammen med bransjen legge frem en plan for hvordan utslippene fra olje- og gassproduksjonen på norsk sokkel reduseres med 50 pst. innen 2030, sammenlignet med 2005, innenfor dagens virkemiddelbruk. Videre må planen ivareta hensynet til kostnadseffektive utslippsreduksjoner, herunder videre elektrifisering av eksisterende felt og lav- og nullutslippsteknologi på nye felt og hensynet til kraftsystemet på fastlandet. Dette arbeidet ferdigstilles i løpet av 2021.»

Solberg-regjeringen konkretiserte oppfølgingen av vedtaket i Meld. St. 36 (2020-2021) Energi til arbeid – langsiktig verdiskaping fra norske energiressurser. I meldingen gikk det frem at regjeringen ville:

«- følge opp anmodningsvedtak nr. 684 ved å etablere en plan der vi måler og synliggjør framdriften i selskapenes arbeid med å redusere utslippene fra norsk olje- og gassproduksjon over tid

- gi en status for utslippsutviklingen i de årlige budsjettproposisjonene samt gi en bredere gjennomgang hvert tredje år, første gang i 2024
- dersom utslippsutviklingen viser vesentlige avvik fra 2021-planen, komme tilbake i 2024 med en vurdering av behovet for tiltak i forbindelse med prosessen knyttet til innmeldingene av forsterkede klimamål og ny klimamelding»

I Prop. 1 S (2021-2022) for Olje- og energidepartementet ble disse punktene fulgt opp.

Støre-regjeringen har siden gitt en status for utslippsutviklingen i de årlige budsjettproposisjonene for Energidepartementet. I Prop. 1 S (2024-2025) blir det i den beregningstekniske prognosen anslått at utslippene i sektoren vil bli redusert med om lag 38 prosent i 2030, sammenlignet med nivået i 2005. Anslaget er usikkert. Det anslås videre at en reduksjon på 50 prosent blir nådd i første halvdel av 2030-åra. Denne rapporteringen innebærer ikke krav til selskapene i petroleumssektoren om utslippskutt, og en ev. endring i denne rapporteringen vil ikke påvirke selskapenes incentiver til å gjennomføre utslippsreduksjoner.

Jeg anbefaler at forslagene ikke vedtas.

Med hilsen

Terje Aasland

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref
24/2475-

Dato
18. februar 2025

Svar på representantforslag 67 S (2024-2025) om å stanse elektrifiseringen av Melkøya

Jeg viser til brev fra Stortinget 6. februar 2025 vedlagt representantforslag 67 S (2024-2025) fra stortingsrepresentantene Marie Sneve Martinussen, Hanne Benedikte Wiig og Sofie Marhaug.

Representantene fremmer følgende forslag:

1. *Stortinget ber regjeringen instruere Statnett om å frata Equinor reservert nytt forbruk til Snøhvit Future og elektrifiseringen av Hammerfest LNG på Melkøya.*
2. *Stortinget ber regjeringen bruke eierskapet i Equinor til å sørge for at selskapet kutter sine utslipp på andre måter enn ved elektrifisering av Hammerfest LNG på Melkøya og utreder karbonfangst og -lagring videre.*
3. *Stortinget ber regjeringen instruere Norges vassdrags- og energidirektorat om å stanse behandlingen av vindkraftsøknader i Finnmark tilknyttet det såkalte «industri- og kraftløftet».*

Snøhvitfeltet er Norges nest største gassfelt og produksjonen er derfor svært viktig for Norges posisjon som en pålitelig og langsiktig leverandør av gass. Hammerfest LNG (Melkøya) er Nord-Norges største industrianlegg og sysselsetter nær 700 personer, inkludert leverandører og lærlinger.

Rettighetshavere i Snøhvitfeltet er Equinor Energy AS (operatør, 36,79 pst.), Petoro AS (30,00 pst.), TotalEnergies EP Norge AS (18,40 pst.), Vår Energi ASA (12,00 pst.) og Harbour Energy Norge AS (2,81 pst.).

Snøhvit Future-prosjektet innebærer økt utvinning av gass fra Snøhvitfeltet gjennom landkompresjon og omlegging av energiforsyningen fra gassturbindrevne generatorer (energianlegget) til full drift med kraft fra nettet.

Snøhvit Future-prosjektet vil øke gassproduksjonen fra Snøhvitfeltet med om lag 55 mrd. Sm³ gass og forlenger levetiden på Hammerfest LNG til etter 2040. Prosjektet vil redusere CO₂-utslippene fra anlegget på Melkøya med 90 prosent, tilsvarende 850 000 tonn CO₂ per år. Omlegging til drift med kraft fra nettet vil føre til at gassen fra Snøhvit produseres med svært lave klimagassutslipp.

Prosjektet er avgjørende for å opprettholde en høy produksjon fra Snøhvitfeltet, og bidrar dermed til å sikre høye leveranser av gass fra felt på norsk kontinentalsokkel fram mot 2050. Leveransene av gass i form av LNG fra Snøhvitfeltet har markedsfleksibilitet gjennom at de kan fraktes og leveres til kjøpere, ikke bare i Europa, men over hele verden.

Det er ikke rettslig grunnlag for å trekke godkjenningen av Snøhvit Future-prosjektet tilbake Energidepartementet godkjente 8. august 2023 planene knyttet til Snøhvit Future-prosjektet. Dette gjaldt endret plan for utbygging og drift (PUD) og endret plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG, konsesjon til ny 420 kV-ledning fra Skaidi til Hyggevatn transformatorstasjon i Hammerfest og 132 kV-ledning fra Hyggevatn til Melkøya.

De nevnte vedtakene ble fattet etter omfattende og grundige prosesser i tråd med relevant lovgivning fastsatt av Stortinget.

Stortinget ble ikke forelagt prosjektet før godkjenning da prosjektet falt under investeringsgrensen, jf. fullmakt VI *Utbyggingsprosjekt på norsk kontinentalsokkel*. Hvorvidt saken likevel skulle forelegges Stortinget var også til stortingsbehandling som eget forslag, og et bredt flertall avviste at saken skulle legges frem for Stortinget før departementet fattet vedtak i saken.

Representantenes forslag vil i praksis innebære å trekke tilbake godkjenningen av Snøhvit Future-prosjektet. I Norge skal de som har fått tillatelser fra myndighetene kunne stole på at myndighetene ikke ombestemmer seg. Det er derfor svært strenge krav til omgjøring av vedtak når det rammer en privat part. Adgangen til å trekke tilbake et vedtak når utbygging er igangsatt og en vesentlig del av investeringen er gjort, er svært begrenset.

Det er ingen nye opplysninger eller fakta som er fremkommet etter at vedtakene ble fattet som kan gi grunnlag for omgjøring. Omgjøring av vedtakene for Snøhvit Future har ikke noe rettslig grunnlag, og vil i så fall være en ulovlig omgjøring. Det er derfor uaktuelt å trekke tilbake gitte tillatelser knyttet til Snøhvit Future-prosjektet.

Stabile og forutsigbare rammevilkår er en bærebjelke i norsk petroleumspolitik og er helt avgjørende for at vi skal kunne videreutvikle petroleumssektoren. Skulle en forsøke en omgjøring, vil det være skadelig langt utover petroleumssektoren. Hvis staten plutselig skulle

trekke tilbake godkjenninger av milliardprosjekter uten dekning i regelverket eller ved at faktagrunnlaget er endret, ville dette ha store næringspolitiske implikasjoner og investeringsklimaet i Norge vil bli svært negativt påvirket.

Equinor er operatør og en av rettighetshaverne i Snøhvitfeltet. Staten er eier i Equinor for å opprettholde et ledende energiselskap med hovedkontorfunksjoner i Norge. Statens mål for eierskapet er høyest mulig avkastning over tid innenfor bærekraftige rammer. Det er uaktuelt å bruke eierskapet i Equinor for å forsøke å stanse Snøhvit Future-prosjektet eller pålegge selskapet å gjennomføre ytterligere utredninger av alternativer til Snøhvit Future-prosjektet, inklusive karbonfangst og -lagring i Finnmark. Ansvar for slike driftsrelaterte beslutninger verken skal eller bør tillegges staten som aksjonær, jf. rollefordelingen mellom eier og selskapene som følger av selskapslovgivningen og som omtalt i eierskapsmeldingen Meld. St. 6 (2022–2023).

En stans av prosjektet vil ha store negative konsekvenser

De forventede investeringene i Snøhvit Future-prosjektet er nå antatt å bli 16,3 mrd. i 2024-kroner. Snøhvit Future-prosjektet er under full utbygging/gjennomføring. Operatøren Equinor opplyser om at om lag 30 prosent av prosjektet allerede er gjennomført. Alle store kontrakter er tildelt og byggearbeidene har startet på alle steder som omfattes av prosjektet. Rettighetshaverne har allerede brukt 5 mrd. kroner på utbyggingen. Rettighetshaverne har forpliktet seg til kostnader på mer enn 13 mrd. kroner.

Prosjektet gir store, positive ringvirkninger lokalt, regionalt og nasjonalt. Operatøren venter at 70 prosent av leveransene til prosjektet vil gå til bedrifter i Norge. I tillegg til vanlig bemanning på Hammerfest LNG, arbeider det i dag om lag 1100 personer med Snøhvit Future-prosjektet. Prosjektet er i byggefasen ventet å gi nasjonale sysselsettingsvirkninger på 5400 årsverk, hvorav 1700 av disse er regionale.

En stans av Snøhvit Future-prosjektet nå vil ha alvorlige konsekvenser for produksjonen fra Snøhvitfeltet på kort, mellomlang og lang sikt. Det ville vært svært krevende og dyrt å endre prosjektet nå, og det vil skape usikkerhet om levetiden til Hammerfest LNG og arbeidsplassene på anlegget. Stans i prosjektet vil også påvirke leverandørene og deres ansatte som nå arbeider med å gjennomføre Snøhvit Future.

Reservasjon av kapasitet i nettet

Det er nettselskapene som forvalter kapasiteten i strømmettet og som behandler forespørsler om ny og økt kapasitet i nettet. Dersom et prosjekt som har fått reservere kapasitet i nettet likevel ikke skal gjennomføres, vil nettselskapet omfordele denne kapasiteten til andre prosjekter. Når det gjelder forslag om å instruere Statnett til å frigjøre kapasiteten som er reservert til Snøhvit Future-prosjektet, så er det uansett ikke aktuelt all den tid regjeringen hverken ønsker eller har hjemmel til å trekke tilbake godkjenningen av Snøhvit Future-prosjektet.

For øvrig viser jeg til at reservert kapasitet til Snøhvit Future utgjør en begrenset del av reservert kapasitet i strømmettet i nord. Snøhvit Future-prosjektet har reservert 350 MW i

transmisjonsnett. I området nord for Ofoten er det reservert vesentlig mer kapasitet i strømmettet. Reservasjonen til Hammerfest LNG utgjør om lag en fjerdedel av det reserverte volumet i dette området. Det vil si at om lag 75 prosent er reservert til andre nærings- og industriplaner, særlig innen hydrogen og ammoniakk. Dersom man ser hele prisområdet NO4 under ett, utgjør Hammerfest LNG 15 prosent av det reserverte volumet.

For å legge til rette for vekst og utvikling i Finnmark har regjeringen lansert et kraft- og industriløft der det ble satt mål om å få på plass nytt nett og ny fornybar kraftproduksjon innen 2030, forutsatt konsesjon. Kraft- og industriløftet er lansert uavhengig av godkjenningen av Snøhvit Future-prosjektet, og er ingen betingelse for at elektrifiseringen kan gjennomføres. NVE er bedt om å prioritere framdrift i behandlingen av konsesjonssøknader om nett og kraftproduksjon i Finnmark høyt. Statnett prioriterer nettviklingen i område Nord, med særlig vekt på Finnmark. I Systemutviklingsplan 2023 trekker Statnett frem Finnmark og Helgeland som områder hvor det er særlig viktig med fremdrift i nettviklingen.

I oktober 2023 besluttet Statnett å reservere kapasitet til 465 MW økt forbruk nord for Ofoten. Noe av forbruket vil tilknyttes på vilkår som sikrer forsyningssikkerheten. Deler av volumet var kapasitet som ble frigjort fra aktører som Statnett ikke lenger vurderte som tilstrekkelig modne, mens 215 MW var ny kapasitet som følge av regjeringens kraft- og industriløft for Finnmark. Forventninger om økt kraftproduksjon i nordområdet, ga ifølge Statnett grunnlag for å frigi denne kapasiteten til økt forbruk. Dette viser at regjeringens politikk virker.

I godkjenningen av Snøhvit Future ble det stilt vilkår av hensyn til kraftsystemet

Hammerfest LNG drives i dag med fem gassturbindrevne generatorer som produserer strøm. I tillegg er det installert varmegjenvinning der restvarme fra eksosgass brukes til å dekke varmebehovet på Melkøya. Hammerfest LNG forsynes i tillegg med noe kraft fra nettet.

Energianlegget på Hammerfest LNG har egen anleggskonsesjon etter energiloven. Konsesjonen etter energiloven varer frem til 1. juli 2033. Konsesjonen berøres ikke av Snøhvit Future-prosjektet. Utfasingen av energianlegget vil, når den tid kommer, være gjenstand for en egen behandling etter energiloven. Dersom anlegget skal avvikles krever dette godkjenning av NVE.

I godkjenningene av Snøhvit Future-prosjektet ble det satt som vilkår at rettighetshaverne tidligst 1. januar 2030 kan øke sitt effektuttak utover det de har rett til å ta ut i dag, med mindre departementet bestemmer noe annet. Rettighetshaverne la i sine planer opp til at omlegging til full drift med kraft fra nettet ville skje i løpet av 2028.

Videre er det i godkjenningene lagt til grunn at dersom hensynet til kraftsituasjonen tilsier det, vil departementet før 1. januar 2030 gå i dialog med rettighetshaverne for å finne avtalebaserte løsninger for å sikre periodevis drift ved det eksisterende energianlegget ved Hammerfest LNG fram til utløpet av konsesjonen på anlegget i 2033. Det er satt vilkår om at rettighetshaverne skal medvirke til en slik avtalebasert løsning. En avtalebasert løsning kan

for eksempel være at rettighetshaverne driver anlegget i særlige perioder eller at staten overtar anlegget. En vurdering av behov for en slik løsning vil skje senest i 2028. Energidepartementet har initiert dialog med rettighetshaverne om oppfølgingen av dette vilkåret.

Alternative løsninger til drift med kraft fra nettet er vurdert flere ganger

Jeg vil understreke overfor representantene at ulike alternativer for kraftforsyning til Hammerfest LNG, herunder gasskraftverk med CCS, er utredet flere ganger.

Den første utbyggingsplanen for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG ble godkjent av departementet i 2002 etter at saken var fremmet for Stortinget. Det ble i godkjenningen stilt vilkår om at rettighetshaverne i framtiden skulle *«tilstrebe å benytte utslippsreducerende teknologi som kan bidra til ytterligere reduksjon av klimagasser»*. Rettighetshaverne har i flere runder vurdert alternativer for å redusere CO₂-utslippene, bl.a. omlegging til drift med kraft fra nettet og CO₂-håndtering.

Operatøren Statoil gjennomførte i 2010 en studie av CO₂-håndtering på de fem gassturbinene på anlegget. Tiltakskostnadene ved CO₂-håndtering ble i studien beregnet til 4500-6000 kroner per tonn CO₂. Rettighetshaverne konkluderte med at de ikke ville arbeide videre med løsningen på grunn av de høye tiltakskostnadene.

I forbindelse med planleggingen av Snøhvit Future-prosjektet foretok operatøren en ny vurdering av CO₂-håndtering på anlegget basert på studien fra 2010, og konkluderte med at det ikke hadde vært en teknologi- og kostnadsutvikling som endret konklusjonene. Alternativet ble derfor lagt bort i planleggingsfasen for Snøhvit Future.

Rettighetshaverne valgte høsten 2021 omlegging til drift med kraft fra nettet som løsning, og modnet denne frem til investeringsbeslutning og innlevering av utbyggingsplan til myndighetene i 2022. Departementet godkjente utbyggingsplanen i august 2023.

Rettighetshaverne har gjennom Snøhvit Future levert på de forventningene staten har hatt til utslippsreduksjoner fra anlegget siden 2002. CO₂-avgift og kvoteplikt under EU ETS har i lang tid vært hovedvirkemidlene for å redusere utslippene fra petroleumssektoren. Utslippskostnaden gir rettighetshaverne sterke incentiver til å redusere sine produksjonsutslipp. Samtidig gir de ikke incentiver til å gjennomføre svært dyre tiltak. Dersom rettighetshaverne skulle ha gjennomført svært dyre, og ulønnsomme utslippsreducerende tiltak med den statlig fastsatte forventede utslippskostnaden framover, som CO₂-håndtering ved Hammerfest LNG, ville regningen i all vesentlig grad tilfalle fellesskapet. Dette fordi kostnadene ville gått til fradrag i petroleumsskatten slik at staten ville ha betalt 78 pst. av rettighetshavernes ekstrakostnader. I tillegg ville staten betale 100 pst. av kostnadene for SDØE/Petoros andel. Det betyr at over 80 pst. av merkostnadene ville betales av samfunnet i form av lavere innbetaling til Statens pensjonsfond utland (SPU).

Equinor vurderte i 2024, på eget initiativ, om det kunne være lønnsomt med et gasskraftverk med CO₂-håndtering i Finnmark for ytterligere å øke krafttilgangen i området. Det ble gjennomført mulighetsstudier av løsninger med gasskraftverk med CO₂-håndtering. Energidepartementet ble i november 2024 orientert om at arbeidet var avsluttet av selskapet fordi et slikt prosjekt ikke var kommersielt interessant. Departementet tok beslutningen til etterretning.

Det er også noen leverandører som har lansert løsninger med flytende gasskraftverk med CO₂-håndtering knyttet til Hammerfest LNG eller på andre steder langs kysten. Det vil være opp til disse aktørene å utvikle og beslutte slike prosjekter hvis de finner disse kommersielt attraktive.

Stanse behandlingen av vindkraftsøknader i Finnmark

Når det gjelder forslaget om at regjeringen bes: «*instruere Norges vassdrags- og energidirektorat om å stanse behandlingen av vindkraftsøknader i Finnmark ...*», vil jeg vise til at regjeringen parallelt med godkjenningene knyttet til Snøhvit Future-prosjektet, har lansert en ambisjon om å revitalisere kraftsystemet i Finnmark. Et system som i dag er preget av lite fleksibilitet og flere lag med nettbegrensninger.

NVE har nylig hatt på høring meldinger med forslag til utredningsprogram for 11 vindkraftverk og 4 kraftledninger i Finnmark. Fristen for høringsinnspill var 1. februar 2025. Nå skal NVE vurdere høringsinnspillene og fastsette konsekvensutredningsprogram. Deretter er det opp til tiltakshaverne å gjennomføre konsekvensutredninger og eventuelt søke NVE om konsesjon til tiltakene.

Behandlingen av disse prosjektene følger saksbehandlingsregler nedfelt i energiloven, plan- og bygningsloven inkl. forskrift om konsekvensutredninger og forvaltningsloven og alminnelige forvaltningsrettslige prinsipper.

Behandlinger i Stortinget

Jeg vil avslutningsvis minne representantene om at Snøhvit Future-prosjektet flere ganger har vært tema i Stortinget – både før og etter at departementet godkjente planene knyttet til prosjektet.

Stortinget behandlet våren 2023 Representantforslag 90 S (2022-2023) om *stortingsbehandling av endret plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG* fra Rødt. Et bredt flertall på Stortinget stemte mot forslaget.

Stortinget ba 18. april 2023 regjeringen om «... i forbindelse med behandlingen av Snøhvit Future, foreta en egen vurdering av om fangst og lagring av CO₂ kan være et alternativ til elektrifisering av Melkøya med kraft fra land som kan realiseres innen 2029 og gjennomføres uten at fremtidig gassproduksjon blir redusert.». Stortingets vedtak ble fulgt opp i forbindelse med myndighetsbehandlingen av planene for Snøhvit Future.

Stortinget behandlet før jul i 2023 Representantforslag 21 S (2023-2024) *om å stanse elektrifiseringen av Melkøya* fra Rødt gjennom å trekke tilbake besluttede vedtak. Et bredt flertall på Stortinget stemte mot forslaget.

Jeg anbefaler at forslagene ikke vedtas.

Med hilsen

Terje Aasland

Statsråden

Energi- og miljøkomiteen
Stortinget
0026 Oslo

Deres ref

Vår ref
24/2475-

Dato
18. februar 2025

Svar på representantforslag 70 S (2024-2025) om å stenge Hammerfest LNG innen 2030

Jeg viser til brev fra Stortinget 6. februar 2025 vedlagt representantforslag 70 S (2024-2025) fra stortingsrepresentantene Une Bastholm, Sigrid Zurbuchen Heiberg og Rasmus Hansson.

Representantene fremmer følgende forslag:

- 1. Stortinget ber regjeringen legge fram en plan for stenging av Hammerfest LNG innen 2030.*
- 2. Stortinget ber regjeringen legge til grunn at eventuell karbonfangst og -lagring (CCS) på Hammerfest LNG ikke skal finansieres med statlige midler.*

Snøhvitfeltet er Norges nest største gassfelt og produksjonen er derfor svært viktig for Norges posisjon som en pålitelig og langsiktig leverandør av gass. Hammerfest LNG (Melkøya) er Nord-Norges største industrianlegg og sysselsetter nær 700 personer, inkludert leverandører og lærlinger.

Rettighetshavere i Snøhvitfeltet er Equinor Energy AS (operatør, 36,79 pst.), Petoro AS (30,00 pst.), TotalEnergies EP Norge AS (18,40 pst.), Vår Energi ASA (12,00 pst.) og Harbour Energy Norge AS (2,81 pst.).

Snøhvit Future-prosjektet innebærer økt utvinning av gass fra Snøhvitfeltet gjennom landkompresjon og omlegging av energiforsyningen fra gassturbindrevne generatorer (energianlegget) til full drift med kraft fra nettet.

Snøhvit Future-prosjektet vil øke gassproduksjonen fra Snøhvitfeltet med om lag 55 mrd. Sm³ gass og forlenger levetiden på Hammerfest LNG til etter 2040. Prosjektet vil redusere CO₂-utslippene fra anlegget på Melkøya med 90 prosent, tilsvarende 850 000 tonn CO₂ per år. Omlegging til drift med kraft fra nettet vil føre til at gassen fra Snøhvit produseres med svært lave klimagassutslipp.

Prosjektet er avgjørende for å opprettholde en høy produksjon fra Snøhvitfeltet, og bidrar dermed til å sikre høye leveranser av gass fra felt på norsk kontinentalsokkel fram mot 2050. Leveransene av gass i form av LNG fra Snøhvitfeltet har markedsfleksibilitet gjennom at de kan fraktes og leveres til kjøpere, ikke bare i Europa, men over hele verden.

Det er ikke rettslig grunnlag for å trekke godkjenningen av Snøhvit Future-prosjektet tilbake Energidepartementet godkjente 8. august 2023 planene knyttet til Snøhvit Future-prosjektet. Dette gjaldt endret plan for utbygging og drift (PUD) og endret plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG, konsesjon til ny 420 kV-ledning fra Skaidi til Hyggevatn transformatorstasjon i Hammerfest og 132 kV-ledning fra Hyggevatn til Melkøya.

De nevnte vedtakene ble fattet etter omfattende og grundige prosesser i tråd med relevant lovgivning fastsatt av Stortinget.

Stortinget ble ikke forelagt prosjektet før godkjenning da prosjektet falt under investeringsgrensen, jf. fullmakt VI *Utbyggingsprosjekt på norsk kontinentalsokkel*. Hvorvidt saken likevel skulle forelegges Stortinget var også til stortingsbehandling som eget forslag, og et bredt flertall avviste at saken skulle legges frem for Stortinget før departementet fattet vedtak i saken.

Representantenes forslag vil i praksis være det samme som å trekke tilbake godkjenningen av Snøhvit Future-prosjektet. I Norge skal de som har fått tillatelser fra myndighetene kunne stole på at myndighetene ikke ombestemmer seg. Det er derfor svært strenge krav til omgjøring av vedtak når det rammer en privat part. Adgangen til å trekke tilbake et vedtak når utbygging er igangsatt og en vesentlig del av investeringen er gjort, er svært begrenset.

Det er ingen nye opplysninger eller fakta som er fremkommet etter at vedtakene ble fattet som kan gi grunnlag for omgjøring. Omgjøring av vedtakene for Snøhvit Future har ikke noe rettslig grunnlag, og vil i så fall være en ulovlig omgjøring. Det er derfor uaktuelt å trekke tilbake gitte tillatelser knyttet til Snøhvit Future-prosjektet.

Stabile og forutsigbare rammevilkår er en bærebjelke i norsk petroleumspolitik og er helt avgjørende for at vi skal kunne videreutvikle petroleumssektoren. Skulle en forsøke en omgjøring, vil det være skadelig langt utover petroleumssektoren. Hvis staten plutselig skulle trekke tilbake godkjenninger av milliardprosjekter uten dekning i regelverket eller ved at faktagrunnlaget er endret, vil dette ha store næringspolitiske implikasjoner og investeringsklimaet i Norge vil bli svært negativt påvirket.

En stans av prosjektet vil ha store negative konsekvenser

De forventede investeringene i Snøhvit Future-prosjektet er nå antatt å bli 16,3 mrd. i 2024-kroner. Snøhvit Future-prosjektet er under full utbygging/gjennomføring. Operatøren Equinor opplyser om at om lag 30 prosent av prosjektet allerede er gjennomført. Alle store kontrakter er tildelt og byggearbeidene har startet på alle steder som omfattes av prosjektet. Rettighetshaverne har allerede brukt 5 mrd. kroner på utbyggingen. Rettighetshaverne har forpliktet seg til kostnader på mer enn 13 mrd. kroner.

Prosjektet gir store, positive ringvirkninger lokalt, regionalt og nasjonalt. Operatøren venter at 70 prosent av leveransene til prosjektet vil gå til bedrifter i Norge. I tillegg til vanlig bemanning på Hammerfest LNG, arbeider det i dag om lag 1100 personer med Snøhvit Future-prosjektet. Prosjektet er i byggefasen ventet å gi nasjonale sysselsettingsvirkninger på 5400 årsverk, hvorav 1700 av disse er regionale.

En stans av Snøhvit Future-prosjektet nå vil ha alvorlige konsekvenser for produksjonen fra Snøhvitfeltet på kort, mellomlang og lang sikt. Det ville vært svært krevende og dyrt å endre prosjektet nå, og det vil skape usikkerhet om levetiden til Hammerfest LNG og arbeidsplassene på anlegget. Stans i prosjektet vil også påvirke leverandørene og deres ansatte som nå arbeider med å gjennomføre Snøhvit Future.

I godkjenningen av Snøhvit Future ble det stilt vilkår av hensyn til kraftsystemet

Hammerfest LNG drives i dag med fem gassturbindrevne generatorer som produserer strøm. I tillegg er det installert varmegjenvinning der restvarme fra eksosgass brukes til å dekke varmebehovet på Melkøya. Hammerfest LNG forsynes i tillegg med noe kraft fra nettet.

Energianlegget på Hammerfest LNG har egen anleggskonsesjon etter energiloven. Konsesjonen etter energiloven varer frem til 1. juli 2033. Konsesjonen berøres ikke av Snøhvit Future-prosjektet. Utfasingen av energianlegget vil, når den tid kommer, være gjenstand for en egen behandling etter energiloven. Dersom anlegget skal avvikles krever dette godkjenning av NVE.

I godkjenningene av Snøhvit Future-prosjektet ble det satt som vilkår at rettighetshaverne tidligst 1. januar 2030 kan øke sitt effektuttak utover det de har rett til å ta ut i dag, med mindre departementet bestemmer noe annet. Rettighetshaverne la i sine planer opp til at omlegging til full drift med kraft fra nettet ville skje i løpet av 2028.

Videre er det i godkjenningene lagt til grunn at dersom hensynet til kraftsituasjonen tilsier det, vil departementet før 1. januar 2030 gå i dialog med rettighetshaverne for å finne avtalebaserte løsninger for å sikre periodevis drift ved det eksisterende energianlegget ved Hammerfest LNG fram til utløpet av konsesjonen på anlegget i 2033. Det er satt vilkår om at rettighetshaverne skal medvirke til en slik avtalebasert løsning. En avtalebasert løsning kan for eksempel være at rettighetshaverne driver anlegget i særlige perioder eller at staten overtar anlegget. En vurdering av behov for en slik løsning vil skje senest i 2028.

Energidepartementet har initiert dialog med rettighetshaverne om oppfølgingen av dette vilkåret.

Alternative løsninger til drift med kraft fra nettet er vurdert flere ganger

Den første utbyggingsplanen for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG ble godkjent av departementet i 2002 etter at saken var fremmet for Stortinget.

Det ble i godkjenningen stilt vilkår om at rettighetshaverne i framtiden skulle *«tilstrebe å benytte utslippsreducerende teknologi som kan bidra til ytterligere reduksjon av klimagasser»*. Rettighetshaverne har i flere runder vurdert alternativer for å redusere CO₂-utslippene, bl.a. omlegging til drift med kraft fra nettet og CO₂-håndtering.

Operatøren Statoil gjennomførte i 2010 en studie av CO₂-håndtering på de fem gassturbinene på anlegget. Tiltakskostnadene ved CO₂-håndtering ble i studien beregnet til 4500-6000 kroner per tonn CO₂. Rettighetshaverne konkluderte med at de ikke ville arbeide videre med løsningen på grunn av de høye tiltakskostnadene.

I forbindelse med planleggingen av Snøhvit Future-prosjektet foretok operatøren en ny vurdering av CO₂-håndtering på anlegget basert på studien fra 2010, og konkluderte med at det ikke hadde vært en teknologi- og kostnadsutvikling som endret konklusjonene. Alternativet ble derfor lagt bort i planleggingsfasen for Snøhvit Future.

Rettighetshaverne valgte høsten 2021 omlegging til drift med kraft fra nettet som løsning, og modnet denne frem til investeringsbeslutning og innlevering av utbyggingsplan til myndighetene i 2022. Departementet godkjente utbyggingsplanen i august 2023.

Rettighetshaverne har gjennom Snøhvit Future levert på de forventningene staten har hatt til utslippsreduksjoner fra anlegget siden 2002. CO₂-avgift og kvoteplikt under EU ETS har i lang tid vært hovedvirkemidlene for å redusere utslippene fra petroleumssektoren. Utslippskostnaden gir rettighetshaverne sterke incentiver til å redusere sine produksjonsutslipp. Samtidig gir de ikke insentiver til å gjennomføre svært dyre tiltak. Dersom rettighetshaverne skulle ha gjennomført svært dyre, og ulønnsomme utslippsreducerende tiltak med den statlig fastsatte forventede utslippskostnaden framover, som CO₂-håndtering ved Hammerfest LNG, ville regningen i all vesentlig grad tilfalle fellesskapet. Dette fordi kostnadene ville gått til fradrag i petroleumsskatten slik at staten ville ha betalt 78 pst. av rettighetshavernes ekstrakostnader. I tillegg ville staten betale 100 pst. av kostnadene for SDØE/Petoros andel. Det betyr at over 80 pst. av merkostnadene ville betales av samfunnet i form av lavere innbetaling til Statens pensjonsfond utland (SPU).

Equinor vurderte i 2024, på eget initiativ, om det kunne være lønnsomt med et gasskraftverk med CO₂-håndtering i Finnmark for ytterligere å øke krafttilgangen i området. Det ble gjennomført mulighetsstudier av løsninger med gasskraftverk med CO₂-håndtering. Energidepartementet ble i november 2024 orientert om at arbeidet var avsluttet av selskapet

fordi et slikt prosjekt ikke var kommersielt interessant. Departementet tok beslutningen til etterretning.

Det er også noen leverandører som har lansert løsninger med flytende gasskraftverk med CO₂-håndtering knyttet til Hammerfest LNG eller på andre steder langs kysten. Det vil være opp til disse aktørene å utvikle og beslutte slike prosjekter hvis de finner disse kommersielt attraktive.

Tidligere behandlinger i Stortinget

Jeg vil avslutningsvis minne representantene om at Snøhvit Future-prosjektet har flere ganger vært tema i Stortinget – både før og etter at departementet godkjente planene knyttet til prosjektet.

Stortinget behandlet våren 2023 Representantforslag 90 S (2022-2023) om *stortingsbehandling av endret plan for utbygging og drift (PUD) og plan for anlegg og drift (PAD) for Snøhvitfeltet og Hammerfest LNG* fra Rødt. Et bredt flertall på Stortinget stemte mot forslaget.

Stortinget ba 18. april 2023 regjeringen om «... i forbindelse med behandlingen av Snøhvit Future, foreta en egen vurdering av om fangst og lagring av CO₂ kan være et alternativ til elektrifisering av Melkøya med kraft fra land som kan realiseres innen 2029 og gjennomføres uten at fremtidig gassproduksjon blir redusert.». Stortingets vedtak ble fulgt opp i forbindelse med myndighetsbehandlingen av planene for Snøhvit Future.

Stortinget behandlet før jul i 2023 Representantforslag 21 S (2023-2024) om å stanse elektrifiseringen av Melkøya fra Rødt gjennom å trekke tilbake besluttede vedtak. Et bredt flertall på Stortinget stemte mot forslaget.

Jeg anbefaler at forslagene ikke vedtas.

Med hilsen

Terje Aasland

